

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hora 2 korona.

VIDEKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hora 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-hasabos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitlár sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1901.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Kedd, április 30.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: A botrányok főiskolája.
A képviselőház ülése.
Beszélgetés Fejérváry Géza báróval.
Sarah Bernhardt életéből.
Korányi Frigyes jubileuma.
Véres verekedés a budapesti egyetemen.
Vásároszó iparosok.
Borzalmas kirándulások.
Az alexandriai és a főhadnagyok.
A börtön előkelőségei.
Tárca: Csillageső. Irta: Pont.
Csarnok: A jubileum elmarad. Irta: Sas Ede.

A botrányok főiskolája.

Budapest, április 29.

A budapesti tudomány-egyetem véres verekedéseknek volt ma színhelye. A klerikális ifjúság megtámadta az egyetem falain belül a liberális ifjak csoportját, mert Pikler Gyula tanárnak bizalmi nyilatkozatot készült átadni azon támadásokkal szemben, melyek az utóbbi napokban a professzort érték. A támadás véres verekedéssé fajult, úgy, hogy a budapesti egyetem sokkal jobban hasinlított ma egy korcsmához, mint a tudományok hajlékához.

Az egyetemen felmerült jelenségek egyéb közéleti szimptomákkal együtt kell, hogy okvetetlenül gondolkodóba ejtsék az embert.

Mi úgy látjuk s itt aligha tévedhet már az ember, hogy rendszeres klerikális üzemek lappanganak ama megdöbbentő ese-

mények mögött, amelyek legutóbb, különösen három ízben domborodnak ki s amelyek méltán provokálják a legélesebb kritikát.

Ime, a jelen országgyűlési ciklus utolsó másfél esztendejében szinte gyors egymásutánban letördelték az egyetemen a kereszteteket, majd erőszakkal nyitották fel az egyetem tantermeit most már a keresztfeltevés céljából, most pedig az egyetemi tanszabadság ellen követtek el merényletet. Ha nem is volna oly feltűnő ez események egymásutánja, fel kellene, hogy tűnjék az, miként olvad az egyik bele a másikba. Mintha csak láncszemek összetétele volna az egész.

Akármi képp vélekednek is egyesek e dolgok felől, tény az, hogy az események kézzelfoghatólag bizonyítanak a mellett, hogy itt rendszeres és következetes propagandák üzéséről van szó — a klerikalizmus érdekében.

Kinek, vagy kiknek volt szüksége ezekre?

Mielőtt e kérdésre válaszolnánk, állapítsuk meg mindjárt, hogy ez a hajsza egyszerűs mind harc a liberalizmus ellen. Bizonyos körök mintha el akarnák törölni az ezeréves Magyarország történelmét, amelynek minden egyes lapja azt bizonyítja, hogy liberalizmus nélkül e nemzet meg nem élhet és fenn nem maradt volna.

Es most feleljünk a fenti kérdésre. Kiknek van szüksége a harcra? A katolikusoknak? Semmiesetre sem! Hiszen

ezer éven át csak egy ember akadt Magyarországon, aki általános gunyakacjára kiáltotta, hogy benne a katolikusok üldözik. De ez az ur is jónak látta felhagyni az ilyen naiv jajgatással, amelyet senki komolyan nem vett és nem vehetett. A katolikus magyarság tulnyomó része nemcsak hogy hive volt az egyházpolitikai reformoknak, de azok mellett hiven kitartva, lelkesen buzgókodott is.

A katolikus főpapságnak van-e szüksége azokra? Nemde, a kérdés szinte sajtószere. Hiszen a mi magas klérusunknak egyik főkéssége a hazafiaság. Hiszen minden ember tudja, hogy egy-két püspökön kívül az egész püspöki kar, bár komolyan és méltósággal küzdött a reformok ellen, de mindvégig megtartotta azt a határvonalat, amely a hazafiaságot s a vallást egymástól elválasztja s a mikor védte jogosan és méltóan a vallás dogmáit, soha egy pillanatig sem tévedt olyan térre, a hova a nemzet nyugalmanak felzavarása nélkül menni el nem lehetett volna.

A fel-felujuló és megdöbbentő jelenségek tehát csupán egy forrásból veszik kiindulási pontjukat: a néppártból. Ilyen esethez hasonló eseményekre, mint a miénk mostanában felmerülnek, csupán egy olyan politikai pártnak van szüksége, amely nem válogat az eszközökben, csak a célhoz: politikai törekvéseinek megvalósulásához közelebb jusson.

Am ezek a néppárti, klerikális szárny-

TÁRCA.

Csillageső.

Irta: Pont.

Az öreg nagyságos ur ott ült a kőház kitaposott garádcsán és szitta a pipáját, — a minék a sercegő tüze egy-egy szippantáskor feléledve, bevilágította beesett fehér ábrázatát.

Odatámasztotta remegő fejét a kőpárkányhoz, a rezgő futóka levelekre s arccal ég felé fordulva nézte a gyönyörűséges ég könnyehullását.

Máskor a mint a meleg lélegzésű augusztusi éjszakákon óraszámra elnézte azt a szerteporló csillagesőt, a minék az éghajláson lepergő szemei mintha a határ havasaiba hullának le. Hogy szinte várja az ember, mikor vet lobot az évek során felgyülemlött, megüledett falevél.

Ilyenkor mindig jóleső érzéssel telt meg a szíve. Mert az az égdarab, a mi ott könyököl meg a körös-körül ágaskodó havasok homlokán, teljesen az ő birtokán támaszkodik meg; az a havas mind az övé a legelő, a bükkös erdő, — de azontul is, fel a Réka páfrányos partjái.

Nézte azokat a tagbaszakadt óriásokat, a mik talán csak azért meztelenek derékig, hogy ne essék nehezükre nyári rekkenőn az égbolt emelése; (de a.ért csak lecsorog ragyás hom-

lokukról, mint valami veritékfonal, egy-két ér. Isten s tudója, hogy birt kifakadni csontos koponyájukból). — És a mint nézte a hegyek közt megfeszülő sötétkék égponyvát és rajta a szapora villanású csillagesőt, fekete gondolatok rajta lepte meg, mint egy szunyogtábor, a mitől nem tudunk megmenekedni augusztusi éjszakákon.

— Lemálik egymás után az a sok szikra az égről, mint a lószerszám porlott fejű sárgaréz gombja és azután fekete lesz az éjszaka méhe és megered belőle a barnalevű őszi zápor, a mi elmosza még a pásztortüzeket is a hegyoldalban. És azonképpen sötét lesz bennem is minden csak úgy, mint köröttem!

Kiverte a pipát. A tüze végigömlött a lépcső köfokán. Ingerülten taposta össze a hamvas szemü parazsat, mintha azt akarta volna mondani ezzel:

— Hát érdemes volt-e kinlódni? Bizony nem! Hamu maradt az egész életből, hamu, a mit szélnek eresztenek; hamu, a mit le-söpörnek. — Érdemes volt-e élni? Bizony nem!

Felállott a lépcsőről s azoközben nagyot lélezett, mintha valami egyre a mellére szálló régi vágyódást akarna vele kifujni, de úgy, hogy sohase térjen vissza.

Bezörgetett az ablakon.

— Natóka?

— Mit akarsz fiam?

— Jőjj ki Natóka csillagesőt látni.

— Megyek fiam, Nucát fektetem le.

— Jó, jó.

Visszamenet aztán fojtvadörmögte.

— A poronty!

És ebbe az egy szóba belémondta mind azt a keserűséget, azt a törmelékkel porladt régi vágyat, ami akkor fájt neki legjobban, a mikor eszébe ötlött, hogy bizony pozdorjává tépődött az a régtől — szótt arannyal himzett kép.

És foszlanak, fakulnak rajta a színek, a mik ragyogónak mutatták újra a Szelepcsényi családot; — lombosnak arany-almával — tündérből varázslottal — rakottnak a családi fát. Azt a hatszázados családfát, a mi körül van több ezer-százezer — in natura s nem az a gyűlöletes mód neveléses hétszilvafa, a mire az apjuk életéből emlékeznek.

Az a hétszilvafa, a mik közül csak akkor mozdult ki nagy zsörtölődve az öreg ur, mikor a zsidókat kellett meginstálni, hogy várjanak egy kicsit, hiszen nem sokáig viheti már gazdag bátyja és akkor újra lesz. És az öreg ur maga is hitte, hogy az ur lesz, pedig sajátképp az a gazdag bátya nagyon illuzioris valami volt, de annyiszor elmondta ezt a mesét, hogy maga is kezdett végtére hinni benne. Szentül hitte — és azoközben belefáradt a várakozásba, belé is halt.

És ő — a nagyságos ur — a mig az öcsöce iparkodott elpocsékolni a vagyonmaradékot — két keze munkájával, s az eszével szinte kicsikarta a sorstól a szerencsét.

próbalgatások most már a legkomolyabb veszélyt rejtik magukban. Ha tovább is türelmesen nézzük kísérletezéseiket, nemcsak a felekezeti béke megveszendőbe, de olyan kavargást fognak előidézeni, a mely tönkre teszi az egész alkotmányos uralom minden üdvös eredményét és harcba viszi az összes felekezeti és az egész társadalmat.

A mitől az Isten óvja hazánkat. E veszedelmek ellen az egész haza hazafias, komoly elemeinek sorompóba kell szállania és felemelnie tiltakozó szavát.

Nem szabad megengedni, hogy újból felelevenedjenek a középkor felekezeti viszályai és kísértetis harcai s nem szabad megengedni, hogy akkor, a midőn soha nagyobb szükség társadalmi egységre nem volt, mint most, éppen akkor lángholjanak fel a szenvedélyek a társadalomban.

Saturnus.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 29.

Kivételesen 11 óra után kezdődött ma az ülés. Négy miniszter ugyanis: Széll Kálmán, Hegedűs Sándor, Wlassics Gyula és Darányi Ignác a királynál volt kihallgatáson. Legfelsőbb elismerésben volt részök a párisi kiállítáért.

Friss, jókedvben érkeztek meg a Házba, a hol ekkor már az utóbbi időben szokatlanul nagy számban gyűltek össze a képviselők. Sokan voltak különösen a szabadelpártiak.

A karzaton ma alig volt közönség. A meleg tavaszi nap inkább a korzóra vonzotta a szépnemet és okosan, mert ugyan kit érdekelhet napsugaras, ibolyától illatos időben egy szerződés, „még ha az vitorlás hajón utazik is.”

Ezt a szép mondást ma Kálmán Károly néppárti honatyától hallottuk, aki újból hallotta ékes hangját sok derűtséget keltve szerte a teremben.

Ézután Hegedűs miniszter beszélt.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Dániel János alelnök.

A kormány részéről jelen vannak: Széll

Kálmán miniszterelnök, Hegedűs Sándor, Lukács László, gróf Széchenyi Gyula miniszterek. Az elnöki előterjesztések után következett

az Adria szerződésének

tárgyalása.

Kálmán Károly: A kereskedelmi miniszter a legnépszerűbb emberek egyike és most ilyen kegyetlen javaslatot terjeszt elő. (Derűtség.) De már végzetünk az, hogy éppen a legjobbjaink által kapjuk a legroszabb dolgokat. (Derűtség.) Itt van a székely kérdés, a melyet sürgősen meg kellene oldani és nem teszük, hanem adómentességet adnak az Adriának, mikor a bor már luxuscikkmé válik. (Derűtség.) S a mikor a nép már természetes borhoz nem juthat (nagy derűtség) mert szőlőinket a filloxera egyre pusztítja.

De ez a kegyetlen javaslat — reméli — a bukott rendszer fekete tengereinek utolsó hullámzása lesz. (Zajos derűtség.) Ezt a fertelmes szakaszt nem fogadja el.

Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter mindenekelőtt kijelenti, hogy a javaslatnak adómentességi megállapodása előbb meg volt, mint az adóhivatali közegek akciója az Adria megadóztatása tárgyában. Ismételve azzal vádolták, hogy az Adriát védi. Kijelenti, hogy az Adriát nem védté soha és nem védi, hanem védi azt a szerződést, a mely a hazai kereskedelem és ipar érdekeit előmozdítani van hivatva. — S itt csupán az a kérdés merült fel, hogy ennek a szerződésnek a feltételei megfelelnek-e ama kedvezményeknek, a miket az Adria kap.

Pichler: Ez az!

Hegedűs miniszter: A vita során többször bebizonyította, hogy igenis megfelelnek. Az ellenzéki szónokok mindig csupán a kedvezményekről szólanak, de az ellenszolgáltatásokról nem. Holott akár a hajószaporításokat nézzük, akár pedig az új javaslatokat, vagy a régi járlatok meghosszabbítását, már elfogulatlanul el kell ismernünk azt, hogy ez a szerződés mindenestre jobb az előbbinél. A tulajdoni szónokok állításai mellett bizonyítékokat felhozni nem tudtak.

Major: A miniszter nem tudott bizonyítani. (Derűtség jobbról.)

Hegedűs miniszter: 33. évi törvényhozásunk óta igenis több esetben adtunk adómentességet. Különösen pedig nem új az adómentesség hajószállítás terén és a tengerészeti ügyekben. Szerepel az adómentesség a szabadhajózásonál, tíz évi adómentességet kaptak.

Polónyi: Csak 10 évet!

Hegedűs miniszter: A kispárti hajózás több évi adómentességet kapott.

Ennek ellenében a szegénységet argumentumul felhozni nem lehet. Mert akkor semmiféle nagy vállalkozásba bocsátkozni nem lehetne. Különösen pedig nem lehetne forgalmi

előnyöket biztosítani. (Igaz!) Felhozzák a 15%-os jövedelmi nyereséget, de nem gondolnak arra, hogy itt szeszélyes üzlettel van dolgunk. Bebizonyult, hogy a hajózásonál néhány kedvező üzlet után mindig hanyatlás állott elő. Az Adriának 1882-től kezdve 1889-ig folyton deficitje volt a saját jövedelmében. Ekkor szánálták a helyzetét. 1891-ben a legutóbbi szerződés megkötésekor is deficitje volt, csak az utóbbi időben fordultak kedvezőbbre a viszonyai s háborus idők kezdetére. Most pedig újabb követelésekkel állottunk elő az Adriával szemben. Hajókat, új járlatokat kötöttünk ki. Hozzá kell ezekhez venni az új felszereléseket, több községén fogyasztást stb.

Adatokkal bizonyítja ezután, hogy minden kedvezőbb helyzet után a tengeri hajózáson stagnáció fordult elő. Elő fog ez okvetlenül állani most is, ha nem az idén, a jövő évre, vagy 2 év múlva. S akkor mi mégis biztosítva vagyunk a tekintetben, hogy járataink sem kevesebbek, sem rövidebbek nem lesznek.

Felmerült az az eszme, hogy 6 százalékos jövedelemig legyen csak adómentesség, s ezután vagy csökkentjük az adókedvezményt, vagy pedig az ezen felüli jövedelemben az állam és a társaság osztozkodjék. Nos, tisztelettel bejelenti, hogy ezt megpróbálta, de nem sikerült, nem ment a dolog. (Nagy zaj balról), mert új rendszert inaugurálni igen nehéz. De azért a szerződést meg nem kötni minden érdekeink ellen való volna.

Ha kivitelünket emeljük, úgy a termelést is növeljük és ennek hasznát látja az egész ország. (Zajos helyeslés jobbról.) Mi minden irányban biztosítottuk magunkat.

Pichler: Akkor a hajózás nem veszélyes!

Hegedűs miniszter: Minél kiméletesebb vagyok Pichler képviselő iránt, annál kiméletlenebb ő. Holott személyes ügyeknek köztünk másképp kellene lebonnyolódni, de az izlésére és belátására bízom.

A hazafiság kérdését is belekeverték a dologba és egyes osztályokat is megakartak bélyegezni. Nos, hazafiatlan lehet egy földbirtokos is, de mindjárt más osztályokat hazafiatlannak bélyegezni nem szabad és nem lehet.

A tőke ellen nem szabad gyűlölettel viselkedni, sőt oda kell hatni, hogy új csatornákat nyissunk, a hol a tőke befolyik hozzánk. Az Adria főkivitele a liszt, fa, cukor. Nos, közvetve a szegény emberek is hasznát látják ennek, mert termelésünk növelésével nyer az arató, a kapás és a favágó is. Mi nem akarunk osztályozkodást, de éppen azok akarják azt, a kik minket vádolnak azzal. (Éljenzen jobbról.)

Pichler személyes kérdésben kijelenti, hogy a javaslatnál sem támadt a miniszter személyét.

Elnök az ülést felfüggeszti.

Szünet után.

A sok pióca most már mind neki tartozik s a határból utolsó tapodtig a maga földjén hajthatna ki hatlovas hintón, ha ugyan rávinné erre a természet. Hanem hiszen dehogy teszi. Jó neki — mert megszokta — a kiálló csipejü két gebevonszolta fakó szekér.

És ha mindezt tette, azért tette, hogy az őcsce fia ur lehessen, a mi ugyan sohse válnék belőle a könnyelmű apja keze nyoma után, a ki — mióta az a köből is tejfölt facsaró asszonya meghalt — a mállott falu udvarházából ki nem mozdul, ott dorbézol olcsó szírup mellett ronda rusznák néppel. És a felesége vagyonának a végit járja és él a felesége cselédjével, aki egy szál durván varottas ingben, egy szál kötényben került a házhoz. De bezeg most a megboldogult ódon szabásu selyem rokolyáiban fityfirityei körötte.

És az a vézna fiu, akiért dolgozott, aki a reménysége volt, meghalt. Azt is rebesgették akkoriban, hogy nem igaz uton — hogy beléjászott a dologba a „Háfi“ asszony keze — hogy ne legyen utban az örökség osztásakor.

Azonban ki tudja igaz-e?

Az az egy csak a bizonyos, hogy akár befelé küdjök a koporsójába. Vége van mindennek, pozdorjává lett.

És az a borzasztó a dologban, hogy az ő összezsugorgatott vagyonában, amit ugy megfizetett a verítékkel, az az asszony fog turkálni, meg a — poronty

— Igen, igen a poronty!

A kit a felesége nevel dámanak. Már Szatmáron tanul az apácánál, pedig az anyja béresné a külső majorban.

— Élünk, élünk, — mormogta — s még a szeretet kenyérét is kölcsönkbe veszünk.

S a mig hessegette a fekete gondolatok egész raját, — a felesége kitipegett a folyosóra.

Nem igen szólt semmit, csak letelepedett a férje mellé, — mert megszokta, hogy haragszik a gazda, ha a gondoskodásában zavarták.

És a gazda jó ideig meg sem mozdult, szinte észre sem vette az asszonyát, csak nézte bizonytalan nézéssel az eget, — a mi csak olyan csillagos mint volt, pedig ezer szakad le közülük éjjelenként. — Észre sem venni.

Egyszer aztán megszólalt:

— Elmulunk Natóka.

— Ugy bizony.

És hallgattak újra jó darabig.

— Azt hiszem én Natóka: senki nem veszi észre, ha meghalunk.

— Einye fiam, ne mondj már ilyet.

— Már mondom.

— Véték az ilyen, gazdám.

— Véték, véték! Hit ki venné észre. Csak ne mondd, hogy a Nucád! Egy Kapesuk Nuca, Natóka! Egy Kapesuk Nuca! És elismételte ezt a nevet vagy ötször, mintha az mindent megmagyarázna.

— Ne bántsd az árvát. — Kie marad, ha elmulunk?

— Hm! Hisz csak jut neki is valami s bizony-bizony megvigasztalódik.

— Hát az őcséd, fiam?

— Mondom, hogy csak az a két diófa nyoszolya marad utánunk árván.

Az asszony sokáig habozott, amig meg mert szólalni s akkor is úgy tette, hogy átölelte az öreg remegő fejét.

— Hátha kibékülnétek fiam, — testvérek vagytok. — Az öreg nagyságos ur mogorván felelt:

— Sehse bántottam meg. Ő feszkelődik.

Pedig érezte, hogy olyan valami toladodik a nyelvére, amit szeretne is kimondani, meg nem is.

— Hátha eljönne fiam?

— Nem jön. Az érzett ki ebből a két szóból: Hogyan jönne el egy Szelepcsényi a haragosához, ha mindjárt testvére is az a haragos.

— Hátha — reménykedett az asszony.

Az öreg „nagyságos“ meg másra fordította a beszédet. — Milyen is lesz az idei málé, jönak készül, hát a most zsendülő sarju? Hanem ártoggett a szaván az a sejtés — ott leszünk-e a törésénél, a sarju takarásánál?

A nagyságos asszonynak valami dolga akadt a cselédházban és ott is maradt egy kis félóraig.

Az öreg „nagyságos“ szemé megvizsedett a csillagnézéstől, meg azoktól a tüzes sávoktól,

sokszor erőszakkal kelljen megvédelmeznök a tulajdon jogukat és igazságukat.

Legfőképpen pedig nem volna szabad a hatóságoknak azt türni, hogy akár a kisbíró-
nak, vagy hajdunak legyenek kiszolgáltatva a vásározó iparosok és csak akkor juthassanak ama bizonyos helyhez, ha akár az egyiket, akár a másikat megvette a mesterember.

Már napokkal azelőtt lefoglalják az élel-
mesebb vásárosok és különösen az odaváló iparosok a jobb helyeket. Ugy megy ez, mint a színházi jegyek biztosítása.

Aki nem tudja, vagy nem akarja fölhasz-
nálni a helyszerzésnek ezen módját, az hátra kerül, azt eldugják, ám azért a legrongyosabb falusi vásáron is megfizeti kicsiny sátora után a 40—50 krajcár helypénzt.

Az utazástól elfáradt, összefázott iparos, ha átesik az első ütközeten: a helyszerzésen, akkor hozzáfog portékáinak kirakásához. Természetesen abban a jó reményben, hogy adott az Isten jó időt, majd csak lesz egy kis vásár is. El sem készül a munkájával, mikor kiáltásokat hall:

— Végeladás nincs maradás! . . .

— Vegyenek emberek, asszonyok! . . .

Körülnéz, hát mit lát? Elzúllott, kócos alakokat, akik sem adót nem fizetnek, sem iparjogositványt nem bírnak, sőt még házájuk sincs, valahol a nagykorcsma színjében tanyáznak és ime duplatalpu cipőt kínálnak fünek-fának 2 frt 50 krért.

Azután meg más ipari munkát: sapkát, kalapot, szijat, szörkeztüöt, papucsot, amit ugy kéz alatt valami gyöngélkedő bécsi kereskedőtől partiba megvásároltak. Vagy pedig ruhagyárakból kiselejtezett, vásárookra szánt rongyokat.

Később pedig más alak jön. Valami vörösapkás, bugyogós horvát, vagy mi, akinek a melle, háta, feje, öle, mindene tele van portékával.

Van ott minden, még bicska is, amit ki tudja, melyik feyházban készíthettek a rabinasok, tessék most már ezzel versenyezni a jó munkát készítő magyar iparosnak, aki ide törekedett, ide költsékezett, hogy áruljon valamit. A főhelyről meg ismét más hang támadt. Ott a bazáros kiabál és kínálja a sok ócska portékáját, amely csak 7 kr., csak 13 kr.

Az iparosok, akik nap-nap után egyre jobban csüggednek, egyre jobban szidják az életet és fásul a fejük, vesz a hitük, azt mondják: ez nincs jól.

Rendszabályt kérünk a vásárokra, rendszabályt! . . . És ha a községek, városok hatóságai idegenkednek ettől, álljon elő a kormány, az készíttesse el.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Kedd: A velencei kalmár, dráma. Ujházi Ede vendégfelléptével.

Szerda: A XIX. század. Az Uránia első előadása Pekár Gyula szövegével.

Csütörtök: 1848. Az Uránia mutatványai Hentaller Lajos szövegével.

Péntek: Amerika. Az Uránia mutatványai ifj. Hegedüs Sándor szövegével.

Szombat: Spanyolország. Az Uráni mutatványai Pekár Gyula szövegével.

Vasárnap: Délután: Lumpácus Vagabundus, bohózat. Este: Falurossza, népszínmű.

Ujházi vendégfellépése.

— Peleskei nótárius. —

A szecessió a művészetben! Ezt a címet lehetne adni annak az elhatározásnak, melylyel nagyzejtai Zajtay nótárius uramat Ujházi mester a szerepei közé felvette. Ha Jászai Mari helyesnek találta egyszer a bohózat légrétebe leereszteni, ugyanazzal a jussal Ujházi is be-

lephetett oda az ő hatalmas karakterizáló művészetével. Mindkét vállalkozás bizarrnak látszott, de az ép az igazi művészet ereje, hogy ebben a bizarrságban is nagy és utólrérhetően.

A peleskei nótárius bohózat alakja már idegenszerű a mai világban és csak a bohózat ösereje teszi még most is azt elfogadhatóvá; Ujházi alakításában pedig életet nyer az alak, érthetővé lesz előttünk és önkénytelenül magával visz abba az időbe, melyben a darab játszik. Együtt él a közönség vele, és mulat, kacag rajta még olyan meleg temperaturában is, mint amilyen most van már a színházban.

Ujházi művészetéről hiu dolog volna részletesen megemlékezni — hisz művésze benne minden szavának hangsúlyozása, arcának minden vonása, játéka, mozdulata. A közönség minden egyes jelenetét zajosan megtapsolta és minden felvonás után többször hívta a függöny elé. — Egyszóval nem változott meg a mester, ma is még ép oly nagy, mint volt sok évvel ezelőtt. Ő is talált azonban sok olyat, a miben változás nem esett, és pedig a közönségnek iránta való rajongásában, ez volna az egyik. A másik pedig az, hogy a körülötte játszó színészekkel nagyon nehéz művészi alakítást bemutatni. A miénkek fegyelmezetlenek voltak, a rendezésben gondatlanság mutatkozott, és az ügyelő már megint nem állotta meg a helyét. Az egyik szereplő percek után jó be a színpadra, a függöy nem gördül le amikor kellene, máskor meg előbb szalad le; az egyik színész nő másikkhoz beszél, mint ahogy a szerepe előírja, Othello bekeni Desdenoma arcát feketére, és nevetségessé teszi partnerét, a tömeg hamisan énekel stb. stb.

A mester éles szemét ez mind nem kerülte el, sőt fent a színpadon hangosan volt kénytelen instrukciókat adni a rend ellen vétőknek. De hát ne vegyük ezt komolyan. Vakáció van, és ilyenkor a diákok sem követik az iskolai rendet. **Carolus.**

* Ujházi Ede Sylokja iránt méltó érdeklődés van a közönség körében. Páholyokat és földszinti helyeket tömegesen vitték el már az elővé teli napon is. A mester ezen egyik legremekesebb alakítását tehát sokan fogják élvezni. A *velencei kalmár* többi nagyobb szerepét Bács, Palágyi, László, Szőke, Mezei, Angyal Ilka, Tomcsányi Russi, Komlósi Ilonka, Szadai és Nemes játsszák.

* Az Uránia első előadása szerdán este lesz a téli színházban. A Pekár Gyula szövegéhez a képeket az első emelet egy nagy páholyában felállított géppel fogják vetíteni az Uránia emberei, akik már kedden érkeznek Aradra. Az Uránia ezen, valamint minden esti előadása rendező helyárok mellett lesz. A jegyek kivétel nélkül minden helyre az előadást megelőző napon is délelőtt 9 órától válthatók meg. A tudományos színház első aradi előadása a fővárosi műsor legérdekesebb darabjaiból való. Pekár Gyula az ő színes jellemző modorában *A XXXIX. század* címe alatt valószínűleg igen hatékony drámát beszél el több, mint kétszáz képben. Egy előjátékra és három felvonásra osztotta Pekár munkáját. A legnagyobb dráma utolsó jelenetével, Krisztus keresztrefeszítésével kezdi a munkát. A kép eredetije Velasquez-től való. A festőművészet e nagyján kívül az előjáték képei között szerepelnek Munkácsy Mihály, Bencur Gyula, Walter Crane, Zichy Mihály, Constant, Feszty Árpád, Clairin Puviv de Charannes-től való képek jelennek meg a közönség előtt, melynek lelkét a Marseillais vérforraló accordjai készítik elő. A XIX. századnak három felvonásban elvonuló drámáját megértetni. Ami a francia forradalomban megszületett XIX. században esemény, ember, találmány, nagy és érdekes volt, mind tollhegyre vette Pekár Gyula és végig győzi a jellemzéshez színnel, erővel. Természetes, hogy a magyar eseményeknek és szereplőinek szeretettel biztosította a legjobb helyeket és a hol csak lehetett, alkalmat adott rá, hogy az Uránia a képművészet legszebb alkotásait reprodukálja. A hangulatot a szó és kép mellett a zene hangjai is emelik, így minden művészet kezét fog az Uránia előadásában a legszebb cél: az igazságra vezető tudás megkönnyítésére.

* A nagyváradi színházban ugyancsak fursán folynak a dolgok. Legutóbb Herceg Ferenc remek darabját, *Ocskay brigadéros-t* buktatták meg a színészek, most meg Dumas

Tékozló apa c. darabját tették tönkre az előadók. Jellemző, hogy miként ír a premierről a *Nagyváradi Közlök* a recenzióból néhány szemelvényt:

Sajnálkozással kell irnunk a mai premierről, Dumas fils darabjáról, amelyet kitünő sikerrel buktattak el színészeink. Talán érdekesebb volt ezen az estén a nézőtér, ahol az unalom üle orgiáját, mint a színpad, hol a szereplők megható igyekezzel dokumentáltak, hogy a nagy francia mester szellemét távolról sem tudták megérteni. Ilyen előadást nem volna szabad produkálni olyan színpadon, mely tart valamit arra, hogy előkelőnek nevezzék. A közönség a szó egész értelmében lassacsán elszökődött a színházból, mert elvégre kellemes szunyókálás eshet ugyan a partterr szőlyeiben, de kissé kényes dolog az alom tünderével barátkozni a nyilvánosság előtt. Így történt, hogy mire ötödször röpült föl a kárpit, üres széksorok tántogtak hidegen, melán a színpad felé, ahol minden erejüket megfeszítve jártak-keltek, tettek-vettek a szereplők. Mintha jégbe lett volna hűtve minden: publikum, színész. sőt még a taps is, mely olykor-olykor alázatosan feltörekedni bátorodott, mint ahogyha valami kriptá mélységből hallatszott volna.

Sarah Bernhardt életéből.

— Részletek egy érdekes könyvből. —

Arad, április 29.

Huret Jules a francia riporterek „királya“ érdekes könyvet adott ki a napokban *Sarah Bernhardt*-ról, a legnagyobb élő tragikáról. A könyvhöz az előszót *Rostand* írta. Az előszóban a többek között ezt mondja: Egy ujkori Homerosnak kellene lenni, a ki *Theophile Gautiér*-ből, *Jules Verné*-ből és *Rudyard Kipling*-ből van össze állítva, ez tudná csak Sarah Bernhardt életét megírni.

Csak egy napot is megírni az ő életéből művészet. Óriási embertömeg várja őt, mikor reggel a színházhoz érkezik. Bent a rendezés az ő kezében van. A diszletfestő, a szabó, a fodrász valóságos remeg tőle mind. Mert jaj nekik, ha valamit nem az ő utasítása szerint végeztek el.

Mikor ezekkel és a szereplőkkel jó kivészekedte magát, akkor visszavonul páholyába s felolvasatja az érkezett leveleket, a melyekben nagyobb részt szegény emberek pénzsegélyt kérnek tőle. Ezeket rögtön el is intézti. Majd az asztalhoz ül. Alig végez azonban az ebéddel, máris az öltözködőbe kell mennie, előkészülni az esti előadáshoz. Előadás után kiadja másnapra rendeleteit, úgy, hogy nap-nap után 3 óra van éjfél után, mire ágyba kerül. Megtörténik, hogy még ilyenkor sem fekszik le, hanem valamely odarendelt poeta drámáját olvastatja fel az illető által s a felolvasás után azonnal ki is jelenti, hogy előadatja-e a darabot, vagy nem.

Ez egy nap Sarah Bernhardt életéből.

Sokat küzdött azonban a nagy művésznő, míg azt a magaslatozt elérte, a melyen ma áll.

Auber ajánlatára vették fel annak idején a színiakadémiába. A tanárok sokat vitatkoztak fölötté, hogy vajon a tragikái vagy komikai szakra vegyék-e fel. *Dumas*nak nem volt nagy bizalma tehetségében s mint kezdő színésznek csak nagy nehezen adta *Gauthier Margit* szerepét. *Sarcey* a híres kritikus azonban már 1871-ben felismerte tehetségét s ennek lapjában kifejezést is adott. Mikor a Hugo Victor darabokat kezdték ismét műsorra tűzni, akkor kezdődött az ő sikereinek sorozata is. Akkor került a *Théâtre-Francaishoz*.

Pályatársai részéről volt a legtöbb támadásnak kitéve Sarah Bernhardt. Szemére vetették idegen kiejtését s hogy a közhangulatot ellene szítsák, azt állították, hogy — német.

Majd megtámadták azért, mert festészettel is foglalkozott. Ezen foglalkozását összeférhetetlennek tartották a *Theatre-Francais* tagságá-

val. Egy, már akkoriban is nagy ember, Zola Emil, kelt erre a megtámadott művésznő védelmére.

A támadások azonban már annyira elkése- ritették Saraht, hogy szerződést szegett, a mi 100.000 frankjába került. Társulatot alakított ekkor s ezzel világszerte utra indult. Ameriká- ból óriási vagyonnal tért vissza, s utja min- denütt diadalmenet volt.

Párisba való visszatérte után ellenségei is elismerték művészetét s ma már Bernhardt Sa- raht mindenfelé a szó teljes értelmében iste- nitik.

EGYESÜLETI ÉLET.

Az izraelita nőegylet közgyűlése.

Az aradi izraelita jót. nő-egylet tegnap tar- totta az izr. hitközség tanácstermében rendes évi közgyűlést, melyen a Neuman-Fürst Mária elnök kitűnő vezetése alatt működő választ- mány és népkonyha bizottság beszámolt 1900. évi működéséről. Az elnök szívélyes, emel- kedett szavakban üdvözölte a közgyűlést, fel- kérésére Rosenberg Lipót főjegyző előterjesz- tette az évi jelentést, melyből a következőket közöljük:

Az 1900. évi összebevétel 11859.48 kor., mi- vel szemben az összkiadás 7201.48 kor., s ily- képp 4658.10 korona pénztári egyenleg mutat- kozik.

Az alaptőke gyarapítására adokoztak: Neuman-testvérek cégük elhunyt főnöke Neuman Ede emlékének tiszteletére, Herzfel Bernát, neje szül. Leopold Julia urnó emlékére. Néhai Deutsch Babetta hagyománya. özv. Inkei Emilné férje emlékének tiszteletére, Mayer Miksáné és Fischer Irén bold. anyjuk Fischer Miksáné urnó emlékére és Friedman Ignác bold. anyja özv. Friedman Jakabné szül. Neuman Rozália urnó emlékének tiszteletére.

Uzzante részvevői emlékezik meg a jelen- tés az aradi polgári nőegyletnek évtizedeken át volt, odaadásteljes buzgó elnöke: Purgly Jánosné, szül. Friebeisz Emilia elhunytáról. Az elnökség részvétének átiratilag adott kife- jezést. Az elhunytak emlékét gyermekei a nőegyletnél és népkonyhánál 100—100 koroná- val létesített alapítvány által örökítették meg. Az közgyűlés lelkes éljenzással és a nő- eglelet vezetősége érdemeinek meleg méltatá- sával vette tudomásul a Rosenberg Lipót. fő- jegyző jeles tollát dicsérő, szépen megszerkesz- tett jelentést.

Erdekesnek tartjuk kiemelni, hogy míg az egyletnek összvagyonja 1894-ben, midőn a jelenlegi vezetőség tisztsége lépett 33713.78 korona volt, ma, a mellett, hogy jótékony hiva- tását szélesebb mértékben gyakorolja, vagyona több mint kétszerannyi és pedig 78935.72 korona.

A népkonyha az elmúlt télen 73 napon át szolgálta hivatását, mely idő alatt 9541 személy nyert ott meleg táplálékot, a tavalyi- hoz viszonyítva 44-el több, átlag egy napon 129 személy. Szegény elemi iskolai tanulók ré- szére 2743 jegy lett díjmentesen kiszolgáltatva. A napi étjegyek 56341 koronát eredményez- tek, átlag egy napon 772 koronát.

Végül a jelentés kiemeli Aradváros taná- csának a szegény ügy istápolását tanúsító azon nemes tényét, hogy a népkonyha javára 1000 korona segélyt folyósított.

A közgyűlés ugy ezen jelentést, mint a számvizsgáló bizottságnak a nőegylet és a nép- konyha zárszámadásai átvizsgálásáról betejesz- tett jelentését 'udomásul veszi és dr. Grossmann Jakabnének a nőegylet pénztári- és alaptőke és Tenner Józsefné és Wallfisch Armirnének a népkonyha előjárónak buzgó működésük iránti elismerése kifejezés mellett a felment- mény megadatott.

Miután még a számvizsgáló és jegyző- könyv hitelesítő bizottság megválasztott, a közgyűlés berekesztetett.

Jelen voltak: Neuman-Fürst Mária elnök, Eles Arminné alelnök, dr. Grossmann Jakabné nőegyl. pénztár- és alaptőke-gondnok, Tenner Józsefné, Wallfisch Arminné népkonyha előjárónok, dr. Ro- senberg Sándorné, Rosenberg Lipótné, Lustig Ar-

minné, Lustig Adolfné, Lilienberg Sándorné, dr. Hudetz Ferencné, Preisach Vilmosné, dr. Schuster Henrikné, Vajda Lajosné, Bing Bernátné, dr. Lam- berger Lajosné, May Jánosné stb.

(*) **Választások az ipartestületben.** Az ipar- testület másodszor összehívott rendkívüli köz- gyűlését tegnap délelőtt végre meg lehetett tar- tani. Napirendre a pótválasztás, vagyis a lekö- szönések folytán üresedésbe jött előjárósági állások betöltése volt kitűzve. A közgyűlést, melyen Green Nándor iparhatósági biztos és Müller Károly testületi ügyész is jelen voltak, Berán Antal ipartestületi elnök vezette. A meg- üresedett állásokra a választás a következő eredménnyel végződött:

Előjárósági rendes tagok: Rosmanith Al- bert kárpitos, Répásy Pál kádár.

Előjárósági póttagok: Gruber István fod- rász, Barthel Ernő mézesbábos, Macky Károly cukrász, Szilágyi Jakab asztalos, Csatlós József magyar szabó, Helmi Adám esztergályos, Schmidt Lajos szobafestő, Papp Imre kötélverő, Nyársi Sándor kádár, Kovács Lajos órás, Mol- nár Imre kosárfonó, Kristóf György fodrász, Hammer Vilmos műszerész, Schaffer József könyvkiadó.

Számvevőségi tagok: Ifj. Radocsányi János szíjgyártó és Román Róbert ács.

Két indítvány volt ezenkívül napirendre tűzve. És pedig *Kristyóry* János és *Nikolics* Péter volt testületi elnököknek örökös tiszte- letbeli elnökké leendő megválasztatása. A köz- gyűlés Müller Károly testületi ügyésznek lelkes és tartalmas beszéde után őket egyhangulag tiszteletbeli elnökökké választotta.

(*) **Az aradi szegény tanulókat segélyző- egyesület** holnap április hó 30-án délután 4 óra- kor a városháza tanácstermében (I. e. jobbra) rendes közgyűlést tart, melyre az egyesület összes tagjait meghívja az elnökség.

(*) **Jóváhagyott alapszabályok.** A magy. kir. belügyminiszter az *Aradi Iparos-ifjak Önképző- egyesületének* alapszabályait jóváhagyási záradék- kal ellátta.

Véres verekedés a budapesti egyetemen.

(Pikler tanár és a diákjai.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 29.

A budapesti tudomány-egyetemen ma vér folyt. Már-már azt hittük, hogy az egyetemi tanácsnak a kereszt-ügyben hozott enyhe ité- lete folytán a béke és nyugalom színhelye lett az egyetem. Azonban csalódtunk. A botrányo- kat hajhászó ifjaknak sikerült a közvélemény figyelmét újra az egyetemi zavargások felé terelni.

Ma délben *Pikler* tanár előadást akart tar- tani és az utóbbi napok eseményeiből kifolyó- lag a *Pikler* pártján lévő ifjak ezuttal akarták neki átnyújtani azt a bizalmi nyilatkozatot, melyet jelenlegi és volt tanítványai, mintegy 220-an irtak alá.

Mielőtt *Pikler* a terembe érkezett volna, *Uhleick* Ferenc joghallgató felállt a padra és nagy lárma közt olvasni kezdte a nyilatkozatot, A lárma mindegyre nőtt, úgy, hogy csakhamar az olvasó joghallgató hangját sem lehetett hallani.

Egyesek abcugolták *Pikler*t, mások éltet- ték, míg végre az óriási zsvajban valaki elki- állította magát:

— *Ki a zsidókkal!*

E kiáltás után elemi erővel tört ki a vihar. *Kornfeld* joghallgató, *Kornfeld* Zsigmond, a Magyar Általános hitelbank igazgatójának fia felállt és torkaszakadtából kiállította:

— *Mindenki gazember, aki ezt mondja!*

Számosan *Kornfeld*hez rohantak, a pado- kon keresztül és többen azt kiállították felé, hogy ők voltak azok. Általános névjegycseré- és következett erre.

Végül előállt *Tóth* Aladár joghallgató és kijelentette *Kornfeld* előtt, hogy ő mondta elő- ször azt, hogy ki a zsidókkal.

— *Akkor tekintse magát fölpofozottnak*, ki- állította oda neki *Kornfeld*.]

Tóth Aladár felugrott a helyéről és botját fölemelve *Kornfeld*re rohant, de az, még mielőtt megüthette volna, *Tóth* Aladárt a falhoz vágta. *Tóth* erre társai segítségével véresre verte *Korn- feldet*, akit a pedellus szobájába be vittek, hogy vérzését elállítsák.

Ezalatt a teremben a két párt között sza- kadatlanul folyt a verekedés. Gyalázó szavak röpködtek minden oldalról:

— *Ki a zsidókkal!*

— *Verjétek agyon!*

Majd *Pikler* három tanítványa rohant be a terembe.

— *Ki bántotta Kornfeldet? Kérdezték egy- szerre.*

Erre általános verekedés kezdődött. *Botok- kal, ököllel ütötték egymást az ifjak. Többen vé- res fejvel távoztak a teremből.*

Ezalatt *Pikler* Gyula a tanári szobában volt. Kérték, hogy ne tartson előadást, mert a hangulat éppenséggel nem alkalmas arra.

— *Kötelességem megtartani az előadáso- mat,* — felelte *Pikier* és elindult a terem felé.

Az ifjak ekkor már a folyosón verekedtek és a zsvaj oly óriási volt, hogy *Pikler*, látva a verekedést, lesietett a lépcsőn és kocsin elhaj- tatott.

A *Pikler* párti egyetemi hallgatók azonnal a képviselőházba mentek, ahol *Vészi* József képviselőt kérték fel, hogy vezesse őket a kul- tuszminiszter elé.

(A botrány kezdeményezője.)

Köpesdy Dezső, a *Pikler* elleni botrány kez- deményezője ma délután megjelent *Pikler* laká- sán. *Bocsánatot kért a történetekért és kijelentette, hogy Piklernek soha sem volt hallgatója, tehát tanait nem ismeri. Másoktól hallotta a minapi kijelentéseken és azokat valóknak hitte.*

Khuen *Héderváry* Sándor gróf, a horvát bán fia, akit a „Magyar Szó“ belekevert az egyetemi botrányokba, nyilatkozatot tett közzé az est folyamán, melyben kijelenti, hogy a mozgalomban semmi része sem volt.

(A szabadelvű pártkörben.)

A szabadelvű pártkörben ma este az egye- temi események képezték a beszéd tárgyát. Általános volt az a vélemény, hogy *kormány- nak szigorú és gyors intézkedéseket kell tennie az egyetemi botrányok ügyében és hogy szi- goru fellépést kell gyakorolnia a botrányokban utazó ifjakkal szemben.*

Utaltak arra is, hogy néppárt legutóbbi interpellációja idézte elő az egyetemen ezt a véres verekedést. A szabadelvű pártkörben mi- niszteri tanácskozássra is el voltak készülve ez ügyben, de *Wlassics* kultuszminiszter *Schlauch* biborosnál volt ebéden, *Szék* Kálmán miniszter- elnök pedig udvari ebéden volt és csak este 8 óra után érkezett a pártkörbe.

Megérkezése után sietve ment a minisz- teri szobába, ahova *Szilágyi* Dezső követte. A tanácskozás azonban nem az egyetemi ügyek- ről folyt.

Kornfeld joghallgató már ma megkezdte az egyetemi verekedésekből kifolyó lovagias ügyeit rendezni. *Wolfner* Pál dr. és ifj. *Okorin* Ferenc segédei által provokáltatta *Tóth* Aladár és *Patz* Dezső joghallgatókat.

SPORT.

+ **A Tiszai regatta szövetség** vasárnap délelőtt Szegeden ülést tartott **Vásárhelyi Béla** főrendiházi tag elnöke alatt. Az ülésre megjelentek az ország több regatta egyesületének képviselői is, kik elhatározták, hogy június hó 29-ikén, Péter és Pál napján tartják a Tiszán az idei regatta versenyt, még pedig az eddigieknél impozánsabb keretben. **Vásárhelyi Béla** indítványára felvette a programmba egy nyolcas evezős versenyt is. A regatta sport e kiváló emecenása bejelentette, hogy e versenyszámra **vándordíjat** alapít. A jelen voltak **Vásárhelyi Béla**nak köszönetet szavaztak áldozatkészségéért. Ülés után bankett volt a Kass-vendéglőben.

+ **A turisták kirándulása Mezőhegyesre.** A Mezőhegyesre tervezett kirándulást, melyet a kellemetlen idő miatt a turista egyesület elhalasztott, vasárnap, május hó 5-én fogják megtartani. Az elnökség a ménes-birtok igazgatójánál a kirándulást már bejelentette, s így a jelzett napon mindenesetre meg lesz tartva. A félreértések elkerülése végett lapunk utján kéri fel az elnökség a kirándulókat, miszerint eltekintve a múltkor történt bejelentésektől, szíveskedjenek az illetők ifj. **Klein Mór** üzletében ujonnan jelentkezni.

+ **Az aradi lövész-egylet** április hó 28-án tartott rendes verseny-díjlovászat eredményéről a következő tudósítást kaptuk: **Mozsár-díjat** nyertek: **Kosztka Emil** I. 16 m. 30 körrel, **Domonkos Lajos** II. 14 m. 22 körrel. **Mély lövész-díjat**: **Kosztka Emil** a legjobb 4-essel. — **Kör-díjat**: **Bródy József** I. 3 T. 20 körrel, **Gebhart István** II. 3 T. 16 körrel, **Weisz Dávid** III. 2 T. 12 körrel, **Andrényi Károly** 3 T. 10 körrel, **Feszler Károly** 10 m. 22 körrel, **Magyary Ferenc** 9 m. 18 körrel, **Joó Béla** 9 m. 16 körrel, **Wormiser Henrik** 5 m. 8 körrel, **Domány József** 6 m. 9 körrel, **Egry Elemér** 2 T. 8 körrel, **Gábor András** 2 T. 9 körrel.

Borzalmas kirándulás.

(Küzdelem a viperával.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 29.

Borzalmas esetet jelentenek **Temesvárról**. Egy fiatal tanítóképzési növendéket egy vipera megmart, s noha rögtön kiszívta a vért sebéből, valószínűleg áldozatul fog esni a mérgezésnek.

A temesvári állami tanítóképzési több növendéke kirándulást rendezett ma a közeli erdőbe.

A tavaszi, szép idő felkeltette bennük a botanikust és a szabadba érvén, elszéledtek az erdőben, hogy növényeket gyűjtsenek.

Alexievics György, a tanítóképző egyik növendéke, buzgón keresgélte növények után. A többiek már mindnyájan találtak valamit, ő még mindig hiába futkosott ide-oda, csak nem bukkanhatott semmire. Aztán hirtelen elkialtotta magát:

— Nini mi az?

Egy szürkés hegyoldalon jártak és egy négyszögletes szikla aljából, zöld fű, és minden fajta növény közt, valami különös színű és formájú növényt vélt megpillantani. Lihegve futott e helyre és mohón kapott a ritka növény után.

Ami erre következett, azt **Alexievics György** az életével fizeti meg.

Rettentő sikolyt hallatott a fiatal ember, az arca elsápadt és a kezét idegesen, borzalmasan rázta, hogy megszabaduljon valamitől. A többiek odafutva elképedve látták, hogy **Alexievics** ujját egy kígyó tartja fogva. Annak a fejét nézte növénynek, amit a veszedelmes állat kidugta azt a moha alól.

— Fogjátok meg, fogjátok meg! kiáltotta a társainak, azok azonban futva menekültek a szerencsétlen fiu közeléből.

Nagy nehezen kiszabadította az ujját a vipera fogai közül. Futva menekült a gyilkos állattól és futás közben **megmart ujját a szájához emelte, hogy kiszívja belőle mérget**, melyet a kígyó eresztett bele. Ut közben folyton kiáltozott a futó társai után, de azok csak futottak haza felé.

Alexievics *ajkan egy kis repedés volt és amint hozzá ért a megmart ujjával, inficiálta a száját.* Oly erős fájdalom vett rajta erőt, hogy nem birt messze menni. Kidőlt egy fa aljában és ott hevert eszméletlen, fakó arccal, mikor a társai figyelmeztetésére egy kocsival mentek érte.

Beszállították a szerencsétlen ifjút a kórházba, ahol az esti órákban *elvesztette látóképességét.* A szerencsétlen fiatal ember aligha éri meg a reggelt.

TANÜGY.

(—) **Államosított iskolák.** A magyar-pécskai iskolák szeptember hó 1-től állami kezelésbe mennek át, ki van már nevezve a gondnokság is. Elnöke: **Szathmáry Geyza** püspök, tagjai, ifj. **Bolyos Mátyás**, **Isschutz Marcell**, **Senk Ferenc**, **Elias Adolf**, **Turszky Nándor**, **Donáth János**, **Polónyi István**, **Bartók István**, **Katona Mihály**, **Kurucz Sándor**, **Mester József**. A gondnokság már megalkult s megtette az intézkedést az iskola átvétele tárgyában. A közösi elöljáróság és a közösi iskolaszék elkészült a leltározással. Ennek alapján állami kezelésbe megy át az ingatlan 335.000, az ingóság s felszerelés 5970.—, az alapítványok 2960.—, iskolai (tanítói, ifjusági s népkönyvtárak 2269.—, s az iskolai telken levő fák és bokrok 842, összesen 347.041 korona értékben. Magyar-pécskán jelenleg 6 iskola van 13 tanerővel.

Beszélgetés

Fejérváry Géza báróval.

(A honvédelmi miniszter nem megy nyugdíjba.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 29

Fejérváry Géza br. honvédelmi miniszterről egyes lapok azt a hírt közölték hogy, amint hazatér lovránai tartózkodásából, azonnal beadja lemondását a királynak.

Egyik budapesti könyvatos lap tudósítója tegnap meglátogatta **Lovranában Fejérváry Géza** báró honvédelmi minisztert. Délután 4 óra volt, mikor a miniszter a tudósítót fogadta. A miniszter a Villa Carminában lakik, a melynek magas földszintjén két szobát és nagy üvegteraszt bérelt. A miniszter naponta több órát sétál és valóban egészen jól érzi magát.

Napsütött, szép barna, egészséges színe van. Könnyű barna lódenköpenyegét visel és kis fehér nyári sapka van a fején. Reggel 8 órakor már reggelizik. Reggelije kávé és két tojás. — Ebédelni rendszeren fél 2 órakor szokott és pedig rendszerint egyedül, néha **Majorossy** ezredessel, a ki többször látogat el hozzá Fiuméből. **Yull** százados, a miniszter adjutánsa hetenkint kétszer jön Budapest-ről Lovranába és ilyenkor rendszeren magával hozza az aláírandó aktákat. A miniszter naponta expresszlevélben intézi el a beküldött kérvényeket. Mikor a tudósító nála járt, szintén vagy 20 darab aktát intézett el.

— Dolgozni akarok és fogok is — mondotta a tudósítónak. — *A mig a kardot forgatni tudom, nem megyek penzióba.*

A miniszter daliás alakja erre a szóra büszkén kiegyenesedett és ahogy ott állott viruló színben, déleceg tartással, senki sem hitte vol-

na, hogy nemrég milyen veszedelmes operáción ment keresztül. Az orvosok ugyan most is teljes nyugalmat ajánlanak neki, de azért mégis dolgozik, mert — ugymond — „a munka nemesít és gyümölcsöt hoz.”

A tudósítónak arra a kérdésére, hogy meddig marad a miniszter Lovranában, ezt válaszolta:

— A mig egészen jól nem érzem magam. Ma már annyira jól vagyok, hogy 5-én elhagyom Lovranát, 7-éig Fiumében maradok, onnan pedig 7-én reggel 7 óra 20 perckor a gyorsvonattal Budapestre utazom és ha isten megsegít, 8-án ott lesznek a zászlóavatási ünnepek.

A miniszter már alig várja, hogy ő felségénél tisztelegessen és megköszönhesse azt a királyi kegyet, a melyben betegsége alatt részesült.

— Ha az isten is úgy akarja — ugymond — akkor májusban teljesülni is fog ez a végzetlen vágyam.

Azután a lapok különböző híreszteléseire tért át a miniszter és azt mondta:

— Igaz, hogy **Sonnenburg** tanár a múlt héten felkeresett, de nem azért, mintha beteg lennék, hanem mert véletlenül **Abbáziában** üdült néhány napig. Igazán nem értem, honnan vették azt a hírt, hogy beteg vagyok.

HIREK.

Az alezredes és a főhadnagyok.

— Szétrobantott vadász-zászlóalj. —

Arad, április 29.

Kellemetlen katonai affér képezi pár nap óta Kolozsvárott a közbeszéd tárgyát. Nemrégiben történt, hogy belafai **Fekete Miklós** alezredes, az ott állomásozó 23-ik vadász-zászlóalj parancsnoka, a napos altiszt révén valami parancs végrehajtását rendelte egyik főhadnagynak. ~~A közvetve eljuttatott rendelkezés~~ eleget tettek ugyan, de nem olyan precizitással, mint azt az alezredes eredetileg követelte. **Fekete Miklós** maga elé citáltatta a tisztet:

— Miért nem történt a dolog úgy, mint azt én önnek meghagytam — kérdezte.

— Én mindent annak alapján cselekedtem, amint nekem azt a napos altiszt mondta — volt a felelet.

— De én nem úgy parancsoltam.

— Akkor azt aliszt tévedett. Mert remélem, nekem inkább hisz az ezredes ur, mint neki.

— Oh, kérem. Van sok közemberem, a kit többre tartok akárhány főhadnagyonál . . .

Ebből az ingerül válaszból kerekedett ki az affér. Természetes, hogy a zászlóalj valamennyi főhadnagya magáévá tette az ügyet, a melynek több ízben heves szóváltás és kellemetlen összekoccanás lett a következménye.

Az alezredes és tisztjei közt történt incidens most azzal nyert befejezést, hogy felsőbb helyen az egész zászlóalj tisztikarát szétrobantották. A zászlóaljparancsnokot, **Fekete** alezredest áthelyezték Kolozsvárról, ugy szintén **Guckler**, **Bárd** és **Müller** főhadnagyokat is, kiket a gyalogsági ezredekhez osztottak be. Már az alezredes utódja is ki van jelölve **Vogel** százados személyében.

A tömeges áthelyezés sok beszéd tárgyát képezi most Kolozsvárnak ugy katonai, mint polgári társadalmában.

— **Az udvar köréből.** A király ma reggel 8 órakor csöndes misét hallgatott, azután visszavonult dolgozószobájába, hol 10 óráig fontos államügyek elintézésével foglalkozott. Ezután kezdődött a legfelsőbb kihallgatás.

Ő Felsője ma az általános kihallgatások előtt *Jenő* főherceget fogadta, a ki lovassági tábornokká való kinevezését köszönte meg. A főherceg, a ki tegnap este érkezett, ma délután 11 óra 50 perckor elutazott Karlsbadba.

Az általános kihallgatáson megjelentek: *Eszterházy* Miklós és *Rudolf* hercegek (együttösen), *Császka* György kalocsai érsek, *Khuen-Héderváry* Károly horvát bán, *Lukács* László pénzügyminiszter, *Wlassics* Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter, *Darányi* Ignác földmivélségi miniszter, *Hegedüs* Sándor kereskedelemügyi miniszter, *Dániel* Ernő báró, *Bánffy* György gróf, *Desseffy* Aurél gróf, *Andrássy* Géza gróf, *Pável* Mihály gör. kath. püspök, *Zichy* Géza gróf, *Keglevich* István gróf, *Wenckheim* Frigyes gróf, *Kemény* Kálmán báró titkos tanácsosok együttesen lettek fogadva a titkos tanácsosok sorában. *Csekonics* gróf és fia, *Károly*, *Zichy* Jenő gróf és fia *Rafael*, *Széchenyi* Béla és leánya, *Ilona* grófnő, *Rakovszky* István származéki elnök és *Dégen* Gusztáv asztalnok.

Apponyi Antal gróf, *Beniczky* Aladár, *Dobóczky* Ignác, *Halász* Zsigmond, *Mailáth* László gróf, *Melzer* Géza, *Nopcsa* Elek báró, *Perczel* József, *Pongrácz* Jenő gróf, *Sztankay* Béla, *Sárközy* Aurél, *Szapáry* Péter gróf, *Vécsey* József báró és *Zichy* János gróf kamarások; Békéscsaba város küldöttsége, a melynek *Zsiinszky* Mihály államtitkár vezetése mellett tagjai voltak *Zsilinszky* Endre, *Varságh* Béla és *Zsiros* Endre; *Csörgeó* Gyula államtitkár, *Freund* József altábornagy, *Aulich* Henriette, *Ballentovics* János, *Hauer* Lipót báró, *Nyiry* Sándor, *Schrenk* Ernő báró, *St.-Quentin* Anatole gróf ezredesek, *Wartha* Vince és *Madarassy* Gábor miniszteri tanácsosok és *Melichár* Kálmán osztálytanácsos; *Barjaktárovc* M. szerb főkonzul, *Hódossy* Lajos kir. táblai tanácselnök, *Szentkereszt* Zsigmond kuriai bíró, *Ihász* Lajos kerületi felügyelő, *Béldi* László gróf és *Lits* Gyula főispánok, *Brázy* Kálmán, *Forgách* Antal gróf és *Justh* Ferenc országgyűlési képviselők, továbbá *Eustychides* Alexandros jezsuita főapát, *Erődy* Béla dr. főigazgató, *Hausmann* Alajos, *Rejtő* Sándor, *Marek* József dr. és *Flórián* Károly tanárok, *Maszlaghi* Ferenc kanonok, *Karták* Pál és *Hekler* Elek kir. tanácsosok, *Ulbrich* Aurél felügyelő, *Balassa* Frigyes főmérnök, végül *Buchwald* Sándor és *Czettel* Gyula gyárosok, *Seyderhelm* Ernő műkertész és *Forché* Román fényképész.

Délután egy órakor ő Felsője Mr. *Harris* amerikai követet bucsukihallgatáson fogadta, a ki átnyújtotta neki visszahívó levelét; fél órával később Amerika új bécsi követe, *Robert Mecornick* nyújtotta át megbízó levelét. Az amerikai vendégek tiszteletére délután udvari ebéd volt.

— **A holnap esti udvari bála** *Ferenc* Ferdinánd főherceg, *Ottó* főherceg és neje, *Mária Jozefa* főhercegnő, *Frigyes* főherceg és neje, *Izabella* főhercegnő, két leányukkal és *Klotild* főhercegnő Budapestre érkeznek.

— **A waggongyár közgyűlése.** A *Weitzer* János aradi waggon-, vasöntőde és gépgyár részvénytársaság idei rendes évi közgyűlését holnap, kedden délelőtt 10 órakor tartja meg a gyár igazgatósági nagytermében. A közgyűlésen *Hieronymi* Károly orsz. képviselő elnököl.

A holnapi közgyűlésre 7832 részvényt tettek le a részvényesek. Ebből 7544 darabot Budapesten és Bécsben, s csupán 288 darabot Aradon.

— **Miniszteri biztos az érettségiben.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a kereskedelemügyi m. kir. miniszterrel kiadott rendelkezés alapján az aradvárosi és a lippai felső

kereskedelmi iskoláknál a folyó iskolaév végén tartandó érettségi vizsgálatok vezetésével *Kiss* Mór dr. kolozsvári tudomány egyetemi nyilvános rendes tanárt bízta meg.

— **Németbarát tüntetés Pozsonyban.** Pozsonyból jelentik: Iparosok, üzletemberek és a polgárság egyéb elemei tegnap este 8 óra után ellentüntetést rendeztek azok tiszteletére, a kiket a színházkérdésben tanúsított magatartásukért a jogászifjuság a minap megabucgolt. Az Ujvárosból több száz főnyi tömeg vonult a Belvárosba és a vasárnapi sétálókkal mindinkább felszaporodva, az illetők lakása előtt a színügyi akció főembereit éltette. Ezek *Marsó* Gyula kereskedő, *Bügel* Ödön orvos, *Dusinszky* Frigyes kereskedő és *Simonyi* Iván lapszerkesztő. *Simonyi* az ablakból beszédet intézett a tömeghez. A rendőrség nagy óvintézkedéseket tett, de rendezés sehol sem történt.

— **A vármegye állandó választmányának ülése.** A vármegye kis tanács termében, ma délelőtt és délután folytatólag tartott ülést az állandó választmány, hogy a jövő hó 3-ikán megtartandó vármegyei közgyűlés programja főllőtt eleve javaslati határozatokat hozzon. Az állandó választmány a kiskorúak birtokainak tűzbiztosítása tárgyában azt javasolja, hogy a két konkurrens biztosító társaság közül a szerződés értelmében továbbra is az Első magyar általános biztosító társasággal kössék meg a biztosítást. Az „Alföld vasut” kérelme is szóba került, mely azt kérelmezi, hogy Medgyesbodzás községnél lévő ugynevezett szenes-útból egy 4 méter széles és egy kilométer hosszú földterületet sajátíthasson ki a vasut céljaira, a bizottság e kérelmet pártolólólag fogja a közgyűlés elé terjeszteni, azzal a kikötéssel, hogy a vasut társaság köteles az utakat korláttal ellátni, a veszmentes közlekedés biztosítására. A belügyminiszterhez egy fölüiratot fog intézni a megye a borhamisítási törvény és végrehajtási utasításának módozatára vonatkozólag. A lencsház építése ügyében pártolólólag irnak fel a kultuszminiszterhez.

— **Házasság.** *Mandl* Vilmos dr., az aradi ügyvédi kar kitünő tagja, vasárnap kötött házasságot Budapesten a bájos *Rédey* Szidi kisasszonnyal. Az új párt Aradról is számosan üdvözölték táviratban. Esküvő után az új pár nászutra indult.

Kabdebó Gergely, Temes vármegye alispánja ma tartotta esküvőjét dr. *Róth* Sámuel löcsei főgimnáziumi igazgató özvegyével. szül. *Justus* Ilka urnővel Tisza-Roffon.

— **Arad megye lakossága.** Az országos statisztikai hivatalban most állítják össze Magyarország lakosságát megyénként a népszámlálás adatai alapján. Eszerint Aradvármegye népessége 1891-től 1900. év végéig összesen 37301. lélekkel szaporodott, vagyis az 1891. év elején talált 301.923 főnyi lakosság száma az 1900. év végéig 339224-re emelkedett, ami 1000 emberre tíz év alatt 110 főnyi szaporulatot jelent. egy évre átlag 11-et. Aradvármegye lakossága 1787-ben 152930; 1869-ben 289381; 1880-ban 27066; 1890-ben 301923; 1900-ban 339224 lelket mutat.

— **Eljegyzés.** *Steiner* Lajos lugosi kereskedő a *Bäumel Steiner* és *Trsa.* ottani cég tagja eljegyezte *Schütz* Bella kisasszonyt, *Schütz* Henrik dr. aradi ügyvéd nővérét.

— **Elfogott csalók.** Két veszedelmes csalót tartóztatott le ma a budapesti rendőrség, özv. *Zemkó* Antalné földbirtokosnő panaszára. *Zemkóné* ugyanis február hóban a *Friss* Ujságban apró hirdetést tett közzé, amelyben ingatlanára 200 forint kölcsönt keres. A hirdetésnek meglett a foganata, mert vasárnap megjelentek nála: *Moskovic* Mór nagykovácsi 33 éves és *Wagner* Lajos kolozsvári születésű 27 éves ügynökök s ajánlkoztak az ügylet keresztülvitelére. Kétszáz forintból váltót vettek azzal, hogy a pénzt elhozzák. Két nap mulva visszajöttek s azt mondták, hogy ily csekély összeget in-

gatlanra nehéz szerezni, hanem adjon *Zemkóné* egy blanco váltót, a melyet majd az, a ki a pénzt adja, kitölt. Három nap mulva ismét eljöttek. Azt mondták, hogy az illető „ur” 300 forintra töltötte ki a váltót. Most fizetnek 200 forintot, a harmadik 100 forintot majd a telekkönyvi bekebelezés után adják át. Nyomban azonban levontak kamat és közvetítési díj címen 70 forintot s így *Zemkóné* csak 130 forintot kapott. Kijelentették még, hogy az illető ur 2000 forintot ad kölcsön az ingatlanra 15 évi törlesztésre s *Zemkóné* ebbe bele is ment. Két darab 1000—1000 forintból szóló váltót vettek át az asszonytól, azóta nem mutatkoztak, de kapott *Zemkóné* a napokban egy bekebelezési végzést *Jung* Herman javára 1700 korona erejéig. *Zemkóné* csak most nyit ki a szemé s jött rá, hogy csalókkal volt dolga. Nyomban a rendőrségre sietett, s feljelentette őket. A rendőrség a pontos személyleírás alapján hamarosan kézrekerítette a két jó madarakat, s most már a vizsgálóbíróság fogházában ülnek.

— **Halalozás.** *Porcán* János aradi iparos 72 éves korában elhunyt. Temetése ma délután ment végbe.

— **Miért nem játszott Barnum Szabadkán?** Titokzatos és részleteiben feltűnő táviratot küldött ma szabadkai tudósítónk. *Barnumék* a ma estére hirdetett előadásukat, — mondja a távirat — nem tartották meg és 10,000 koronát fizettek vissza a publikumnak. Hogy miért nem tartották meg, azt már nem mondja a távirat. Azonkívül Szabadkán a pályaudvaron, a *Barnumék* egy embere megtámadta *Caric* Milán mérnököt és megfosztotta arany órájától és láncától. A szabadkai rendőrség Szegedre sürgőnyözt a tolvajért, mert az éj folyamán *Barnumnak* Szegedre mentek. Szabadkának és *Barnuméknak* ma ez a szenzációja.

— **Kirabolták alvás közben.** *Köszegi* Lajos valamivel többet talált felütneni a garatra a rendesnél. S amint Aradról gyalog hazafelé ballagott, a sofronyai országúton egy kis pihenőt tartott, miközben elaludt. Ismeretlen egyének ezalatt zsebéből 60 koronával terhelt pénztárcáját kilopták. Az esetről jelentést tett a hotóságnál.

— **A pénzügyigazgatóság panamája.** *Eötvös* Géza pénzügyi titkár ma a következő sorokat küldte be hozzánk:

Az Aradi Közlönyben legutóbb ügyemről megjelent közleményvel szemben kijelentem, hogy az egyoldalú és téves információból merítettett. Kérem a közönséget ítéletét fentartani az ügy befejezéséig, midőn is véltésemem ki fog derülni. *Eötvös* Géza m. kir. pénzügyi titkár.

— **Véres árverés.** Izgalmas és halálos végű árverés tartja most remegésben Nadas község lakosai. a szenzációs esetről nagyváradi tudósítónk következőket írja: Nadas községnek 480 hold szántó és 370 hold kaszáló földje van, melyet a község lakosainak szoktak bérbe adni. A múlt évben azonban oly csekély árt adtak a községi lakosok a bérletért, hogy az előjáróság szükségesnek tartotta árverés útján bérbe adni a földeket s erről a szomszéd községek lakosait is értesítették. A tegnapelőtti napra volt az árverés kitűzve, a melyre a szomszéd községekből is igen sokan jelentek meg. A nádasiaknak nem tetszett ez a dolog, mert, mint később kiderült, ismét összebeszéltek, hogy a föld bérletét leszorítják, elhatározták tehát, hogy ha a szomszéd községbeliek az árverésen rájuk ígérnek megfűsítják az árverést. Így is tettek. A mint az első földrésznél megütötték a dobot, *Turjít* Imre nádasi lakos csak felét ígérte a kikiáltási árak, mire azután *Szabó* András, forbágyi lakos a kikiáltási áron fölül ígért. Erre kitört a harag a nádasiakból, megrohanták az idegeneket, kik egy ideig védték ma-

gukat, de a tulerőnek engedve megfutottak, hátra hagyva *Tomis* Lázárt és *Vári* Imrét, kiket a lázongó tömeg úgy megvert, hogy kocsin kellett elszállítani őket s még azon éjjel *mind a kettő meghalt*. Mialatt a tömeg egy része az idegenek elűzésével foglalkozott, addig a másik rész a jelen volt előjárósági tagokat támadta meg. *Bicók* Mihály bírót és *Hodi* Ferenc községi pénztárnokot annyira összeverték, hogy fölgögyulásuk alig remélhető. A csendőrség még az nap megérkezett a helyszínre, s a főszolgabíró utasítására elfogták a fölbujtókat és a verekezés kezdeményezőit. Az eset nagy izgatótságot keltett a könyéken, a főszolgabíró és a vizsgálóbíró a helyszínen vannak.

— **Öngyilkos iparossegéd.** *Ficay* József 24 éves bádagos-segéd tegnap délután Szél-utca 1. számú lakásán öngyilkosságot követett el. Szobájába zárkózott s *sósavat ivott*. Tettének oka állítólag az, hogy huzamosabb idő óta nem tudott munkát kapni. Elettbenmaradásához kevés a remény.

— **Tenner Rudi szabadlábán.** Az adóhivatali panama egyik részese: *Tenner* Rudolf, akit bűnrészesességért *másfél évi börtönrre* ítélte a királyi kuria, *május 1-én kiszabadul a börtönből*. Folyamodást nyújtott be az igazságügyminiszterhez, melyben tekintettel arra, hogy büntetésének háromnegyedét már kitöltötte, kéri feltételes szabadlábba helyezését. A miniszter, mert jólviselte magát fogsága alatt, megengedte, hogy szabadlábba helyezték. Bácsék tudvalevőleg a múlt év május 1-én kezdték meg büntetésük leülését.

— **A Banum-cirkusz.** A világ legnagyobb látványossága, mely a jövő hétfőn, május 6-án érkezik Aradra, az ügyesség, élelmesség és rendkívüliség oly magas fokot mutatja be, a mely nem mindennapi. A rendkívüliség abban rejlik, hogy *Barnum* és *Bailey* sátorába egyik városról a másikra vándorol. A helyett, hogy a megnyitást megelőzőleg az illető városban az előkészületeket megtennék, az első előadás napjának reggelén megérkezik a látványosság a 4 saját külön vonatán, kirakja majdnem a végtelemségbe menő rakományait, felállítja nagy sátrait, az óriási közönséget úgy délután, mint este mulattatja, még az este leszereli a sátrakat, felrakja szereléseit s rögtön tovább indul a legközelebbi városba, hogy abban másnap előadásait megkezdhesse. Egyszóval az előadás megtartására szükséges intézkedések még aznap reggel tetetnek meg. Igen ajánlatos mindazok részére, a kik a látványosságot egész terjedelmében meg akarják tekinteni, hogy azt a kapuk meguyiltával azonnal felkeressék, mivel az állatsereglet, a csodaszülöttek és az ezekkel egybekötött egyéb látványosságok ezen időben tekinthetők meg legkényelmesebben. A cirkuszelőadások 2 és 8 óraker tartatnak meg, úgy, hogy mindazok, a kik ez időben jönnek, elmulasztják a rendkívül érdekes előzetes látványosságokat. Az összes látványosságok felsorolása, azonos volna a teljes program ismétlésével. A mit az ember alig képes elképzelni, a mit még itt sohase mutattak, az a nagy kiállítás keretében mind befoglalják. A városban látható nagy és gyönyörű falragaszok a fentebbi állítások mindannyi tanubizonyítékai. A látványosság ép oly terjedelemben érkezik ide, mint azt Bécsben, Budapesten, avagy az ország egyéb városaiban látták. Ez a világ legnagyobb mulatóvállalat, a mely a föld kerekességén létezik.

— **Öngyilkos biztosítási felügyelő** Temesvárról táviratozzák lapunknak, hogy *Balassa* Armin budapesti biztosítótársasági főfelügyelő ma a szülei házában levő kutba ugrott. Már hónapok óta időzött Temesvárott, és az utóbbi napokban nagymérvű idegesség vett rajta erőt.

— **Képes levelezőlapok gyűjtőit** érdekelní fogja, hogy egy rendkívül csinosan kiállított album képes levelezőlapok számára egy koronaért kapható *Porter* Vilmos koronás áruházában Aradon az *Andrássy*téren, a Központi Szálloda épületében. *Porter* Vilmos alkalmi uton beszerzett egy nagy gyári készletet említett albumokból, ezért adhatja olyan

olcsón őket. Vannak azonkívül még díszesebben kiállított albumai is, melyeket szintén rendkívül jutányosan ad. Érdeklődőknek nagyon ajánljuk a jó alkalom kihasználását.

— **Kossák József** csász. és kir. udvari fényképész Templom utca 2. szám. Felvételeket eszközöl minden időben saját műtermében és házon kívül.

— **Árverés hegedűszó mellett.** Eddig is zenekíséret mellett szokták az árveréseket megtartani, de csak dobot használtak egyedüli hangszer gyanánt. E téren is tetszetős újítás lépett már életbe. A dob hangja roppant sérti az érzékeny füleket s a kit végrehajtának, az rendszerint tulságosan érzékeny s arra tízszeres erővel hat a dob goromba hangja. *Dosler* Pál pécsi mészáros lakásán volt a napokban árverés; itt használták először a dob helyett a kellemes hangú hegedűt. Az árvereztető ügyvéd a lefoglalt tárgyak között lévő hegedűn az árverés egész tartama alatt fűlbemászó melódiákat játszott. Mint minden újítás, úgy ez is ellenzésre talált. A jelenlevőknek sehogys se tetszett, hogy a végrehajtás hivatalos aktusához hegedűkísérettel járult az ügyvéd. Pedig hát csupa — jószívűségből hegedült a derék fiskális, hogy az árverés ne fájjon annyira.

— **Jótekonyság.** *Purgly* János ur és családja megboldoguit özv. *Purgly* Jánosné urasszony emlékezetére *egyszáz* koronát voltak szivesek a szegény tanulókat segélyező egyesületnek adni, mely nemes cselekedetért ez uton is hálás köszönetet mond: özv. *Hauser* Károlyné, egyes. elnök.

— **Különös kedvezményt** nyújt oly osztály-sorsjegyvásárlóknak, kiknek sorsjegyei ki nem huzatnak, az ország legnagyobb osztály-sorsjegyelárusító helye: a Nemzeti pénzváltó-részvénytársaság Budapesten. Prospektust a nevezett intézet kívánatra ingyen és bérmentve küld.

A börtön előkelőségei.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 29.

A debreceni női börtönnel — mint nekünk írják — most legérdekesebb s fogolytársai előtt legimponánsabb alakja *Sári* Etel. Egy feltűnően szép fiatal nő, a ki szépségét már évek óta bűnös dologra használja. Egyike a kontinens legveszedelmebb zsebtolvajainak. Megfordult már Európa minden nagy városában, s nincs az a rendőrhatóság, a melyet ne ismerne s felfangjával ne igyekezett volna már rászedni.

Társa — ha nem is hitesen — *Weisz* Ödön nemzetközi széghámos. Ezzel utazta be *Sári* Etel a világot. Legutolsó állomáshelyük Berlin volt. Itt Etel szépsége egész mivoltában értékesült.

A szépe szőke leány elegánsan kiöltözött s *Weisz* Ödönnel megfordult minden helyen, a hol a félvilág találkozni szokott. Természetes, hogy bőven arattak. Lakásuk raktára volt az óráknak, gyűrűknek, a könnyelmű gavallérok tele tárcái is nem egyszer maradtak a körmeik között.

Talán még most is Berlinben volna a csinos szoboszlói magyar leány, ha *Weisz* Ödön a rendőrség kezei közzé nem kerül. Ennek is érdekes története van, a miről a lapok ezideig még nem igen emlékeztek meg.

Tavaly májusban egy szép vasárnap délután *Weisz* Ödön felült egy villamos közúti kocsira *Sári* Etellel. Figyelni kezdték az utasokat. Csakhamar kiszemeltek egy éltes öreg urat, akinek gyűrűi, órája elárulták vagyonos voltát. *Sári* Etel kacérkodni kezdett az öreg berlinivel, *Weisz* pedig mellé furakodott s egy órizetlen pillanatban kivágta az öreg ur zsebét. A vastag pénztárcát azonban nem tudta zsebre venni, mert a kalauz, aki figyelte a zsebmetsző mozdulatait, lefűlelte.

Weisz tudva, hogy megcsipték, dulakodni kezdett a kalauzzal. Hatalmas, erős ember volt, így a vézna németet játszva lóditotta ki a kocsiból. Az pedig olyan szerencsétlenül bukott a kövezetre, hogy lába eltörtött.

Az utca népe erre megrohanta a zsebtolvajt és *Sári* Etelt. Irtozatosan megverik mindkettőt, ha a rendőrség közbe nem lép. *Weisz* Ödönt e tettéért a berlini törvényszék 2 és fél évi börtönrre ítélte. *Sári* Etel pedig a rendőrség hazatoloncolta Hajdu Szoboszlóra. Itt élt pár hónapig, elszakítva kedvesétől, míg megunta a falusi életet s Budapestre ment, onnan jött a múlt héten szerencsét próbálni a debreceni vásárra. Egy rendőrbiztos azonban felismerte és ártalmatlanná tette.

A szép *Sári* Etel a golyát várja, aki nem sokára bekopogtat hozzá.

Fogoly társnői előtt világlátott volna miatt nagy a tekintélye. Érdekes dolgokat beszél el külföldi élményeiről, a mit a sok bukott te-remtés, ki még nem volt túl a város határán, napokig is lehallgat, mert *Sári* Etel nemcsak nagyon szép leány, de kellő intelligenciával is rendelkezik.

Terve különben az, hogy mihelyt kiszabadul *Weisz* Ödön a berlini börtönből, felkeresi, s Európa valamelyik nagy városában huzódnak meg. Mert a szoboszlói leány korrektil beszél magyarul, németül, angolul és franciául.

MULATSÁGOK.

(=) **A pécskai kaszinó estélye.** A pécskai kaszinó kebelében alakult dalkör fényesen oldotta meg feladatát a kaszinói esték rendezése körül. Ezuttal f. hó 27-én, szinielőadással volt egybekötve az estély, mely gördülékeny előadásával viharos tapsot aratott. Elsőnek a dalkör énekelte *Tell* Vilmost *Rossini*-től ötös szólam-ban, és remek összhangban. Majd *Gerich* Olga k. a lépett a zongorához *Kalabrenner* „Le Feu” című darabját adta elő gyönyörű technikával. Utána a dalkör énekelte a *Szlavianszky* orosz daltársulalt egyik legfőbb műsor darabját „A mezőn szép bodros nyírfa” című szép orosz népdalt, mely után *Barbura* Szever és *Schleissner* János hegedűn magyar népdalokat adtak elő igaz érzéssel. A magyar népdal egyveleget folytatta a dalkör, majd *Sifniosz* Gyula énekelte *Abt* *Ferenc* „Gidalát” gyönyörű bariton hangjával. *Iritz* Ella k. a zongorajátéka megmutatta, hogy már túl van azon a határon, hol a dilettantismus végződik. *Liszt* *Ferenc* „Ungarischer Sturm-Marsch” című darabját adta elő *Balás* Márton segédlelkész, karmesterrel, kinek magas zeneképzettsége csak emelte a remek zenedaráb hatását. Végül a dalkör énekelte *Poldini* „Vadász dalát”, mely számot szintén ismételnie kellett. Az egyes énekszámokat *Balás* Márton karnagy vezette zongorakísérettel. Záradékkul *Bercik* Árpád „A bákirálynő” című egyfelvonásos vigjátéka került színre, melyben *Szomorú* István mint *Fülek* *Belizár*, özv. *Portásné* *Szilárdka* urnő mint *neje* *Natalia*, *Iritz* *Ella* k. a. mint *Jozefin* leányuk, *Reiner* *Adolf* mint *Szabó* *Elemér*, *Terény* *Sándor*, mint *Fodor* *Thasilo*, *Fodor* *Géza* mint *Temesi* *Laci*, *Novák* *Aurél* mint *Gyarmathy* *Pista*, *Barbura* *Szever* mint *Jean* *Kereszthy* *Abris* és *Komlóssy* *Sándor* mint *Jean* *pincér* szerepeltek.

A fényes estélyen jelen voltak:

Asszonyok: *Bércy* *Alajosné* (Arad), *Blaska* *Arnoldné*, ifj. *Bolyos* *Matyásné*, *Fikker* *Károlyné*, *Fodor* *Domokosné*, özv. *Iritz* *Éliásné*, *Iritz* *Frigyesné*, *Iritz* *Manóné*, *Iritz* *Sándorné*, *Issekutz* *Marcelné*, *Köch* *Gusztávné*, *Köpf* *Györgyné*, *Kripp* *Józsefné*, özv. *Kristóri* *Jánosné*, *Leitner* *Pálné*, *Mateovits* *Bélané* (Kis-Pereg), *Mike* *Józsefné*, *Senk* *Ferencné*, *Terény* *Sándorné*, *Villányi* *Izidorné* stb.

Leányok: *Bérczy* *Étel* (Arad), *Borsos* *Hermina*, *Buchwald* *Zelma* (Arad), *Decker* *Margit* (Arad), *Fikker* *Nellike*, *Fikker* *Mariska*, *Fikker* *Ilonka*, *Fikker* *Fánika*, *Fehér* *Katinka*, *Gavrilovits* *Gizella*, *Gerich* *Olga*, *Iritz* *Ella*, *Iritz* *Ilka*, *Köpf* *Tilda* stb.

TÖRVENYKEZÉS.

§ Dr. Takács Zoltán bandája. A budapesti büntető törvényszék vádpancsa ma délelőtt kezdte meg a notórius pénzhamisító banda tagjai által az ügyesség vádirata ellen benyújtott kifogások tárgyalását.

A kir. ügyesség Takács Zoltán volt ügyvédet, Oravecz János földbirtokost, Csapó József volt korcsmáros, Bálint Ferenc földmivest, Halász Szabó Imre gazdálkodót, özv. Korda Gergelyné szül. Pintér Brigitta magánzónót, id. Halász Szabó Ferenc gazdálkodót, Vay Alajos sertéskereskedőt, Vay János gépészt, Kólics Imre földbirtokost és Gruber István fényképész-segédet pénzhamisítás büntetével, Vida Józsefné szül. Kállay Róza volt korcsmárosnét, Alexi Traján János fényképészt, Csider József cipész-segédet, ifj. Halász Szabó Ferenc városi díjnokot, Halász Szabó János földmivest, Halász Szabó István földmivest, Petyo Horvát János földmivest, Stuhl Fülöp gazdálkodót, Bálint József díjnokot, ifj. Kiss Lajos földmivest, ifj. Kiss Lajosné szül. Baranyay Zsuzsa földmivestnét, Erdélyi Erzsébet özv. Csapó Józsefné szülésznot, Erdélyi recte Csapó Etel hajadont, Vay Jolán hajadont és Sziráki Albert gazdálkodót pénzhamisítás büntetéstől való bűnrészességgel, végül R. Szabó János kisbirtokost, Cz. Csaplár Péter kisbirtokost, Tóth Mihály földmivest és Kuruc János földmivest pénzhamisítás büntetéstől kiserletével vádolta meg. A vádirat ellen a 31 vádlott közül 26 adott be kifogást. A mai vádpancsei tárgyaláson, amelyen Czárán táblai bíró elnökölt, az ügy előadója Ruttkay István bíró volt, mint szavazó-bíró Sántha Elemér dr. volt jelen. A vádhatóságot Elter Dezső dr. alügyész képviselte, mint védők Vaisz Sándor dr. (dr. Takács Zoltán képviselőjében), Visontai Soma dr. (Halász Szabó Sándor és Imre képviselőjében) Keszits Antal dr. (özv. Korda Gergelyné képviselőjében), továbbá Papp Zoltán dr., Szentpétery Zoltán dr., Nemes Bertalan dr. és Weigand József ügyvédek szerepelnek.

A tárgyalás több napig fog tartani.
§ Az új-szent-annai zendülők pörújítása. Az annak idején nagy port fölvert új-szent-annai zendülők nagyon is elégedetlenek az ítélet miatt, melylyel az aradi kir. törvényszék sújtotta őket. Barabás Béla dr. országgyűlési képviselő, az új-szent-annai zendülők védője tegnap felebbeszét nyújtott be a nagyváradi kir. táblához. E felebbeszében Barabás új bizenyítási eljárás elrendelését kéri, amennyiben azt mondja, hogy bebizonyítható tény az, hogy az új-szent-annai községházának folyosója úgy van építve, hogy a csendőrök felszólítására annak idején nem vonulhattak ki a zendülők és ily körülmények között a csendőrség elhamarkodott és indokolatlan vérengzést követtek el.

§ A kaució. Egerváry Géza a budapesti Vigadó volt bérlője ellen a Vigadó volt bérlőből kifolyólag többen tetek kaució sikkasztás miatt bünvádi feljelentést. A törvényszék vád alá is helyezte Egerváryt sikkasztás és család büntetési miatt. A multkoriban tartott főtárgyaláson a panaszosok egy részével sikerült Egervárynak békés uton kiegyenlíteni a dolgot, mire ezek visszavonták panaszukat. Márton János volt vigadói portás azonban, akitől Egerváry 1000 ft óvadékot vett át 1898 év folyamán, mikor őt portásul alkalmazta, fenntartotta vádját Egerváryval szemben. Egerváry ezen váddal szemben tanukra hivatkozott arra nézve, hogy Márton Jánosnal szemben jogositva volt az óvadékot visszatartani, mert ez az őrizetére bízott tárgyakkal nem számolt el neki. Azt is igazolni kívánta Egerváry, hogy kikötötte Mártonnal szemben, hogy az 1000 forintot szabad neki felhasználnia. A mai folytatolagos tárgyaláson, melyen Lenk táblabíró elnökölt, a vádat dr. Balázs Elemér alügyész képviselte s a vádlottat dr. Klein Rezső védte. Mihalik János tanu eskü alatt vallotta, hogy Egerváry csakugyan kikötötte Mártonnal szemben, hogy az 1000 forintot felhasználhatja, ez alapon az ügyész elejtette a vádat s a törvényszék beszűntető határozatot hozott Egerváry Géza ellen.

NAPIREND.

Április 30. Kedd. Róm. kath. naptár: Katalin. — Protestáns naptár: Katalin. — Görög-keleti naptár (április 17.): Simeon püspök. — A nap két 4 óra 29 perckor, nyugszik 6 óra 53 perckor. — A hold két 3 óra 53 perckor, nyugszik 2 óra 46 perckor.

Időjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 763.8 milliméter, délután 2 órakor 761.4 milliméter. — Hőmérséklet reggel 7 órakor C° + 13.5, délután 2 órakor C° + 19.6. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor D. 4, délután 2 órakor D. 3. — Felhőzet reggel 7 órakor többnyire borult, délután 2 órakor felborult. — Csapadék az utóbbi 24 órában 3 milliméter.

Időjelölés. A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Meleg, helyenként csapadék, zivatarok.

Szabadságsarcai emléktárgyak országos muzeuma (színház-épület 1-ső emelet.) Nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belepti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van vasár- és ünnepnapokat kivéve, mindennap 11 1/2—12 1/2 óráig. Helyiség: Ereklie-muzeum helyisége mellett ülésterem.

Április 30. Weitzer János gép-, waggongyár- és vasöntőde részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 órakor. — Az aradi szegény tanulókat segélyező-egyesület közgyűlése délután 4 órakor (Városháza.)

Május 2. Az aradvidéki tanító-egylet új-szent-annavilágosi fiókbizottságának közgyűlése délután 3 órakor (Uj-F.-Varsánd.)

Május 3. Aradmegye évnegyedes közgyűlése délelőtt 9 órakor. — Az aradmegyei községi- és körjegyzők egylete és nyugdíjintézetének választmányi ülése délután 2 órakor, tavaszi közgyűlése délután 3 órakor (Megyeház.)

Május 5. Az arad-hegyvidéki turista-egyesület kirándulása Mezőhegyesre.

Május 10. Az aradi villamosági részvénytársaság közgyűlése délután 2 órakor.

Május 12. A radnai kaszinó-egylet táncestélye. — Az aradi jökevd. asztaltársaság majálisa (Csalai erdő.)

Május 18. Körorvosválasztás M.-Szlatinán.

Május 19. A magyarországi munkások rokkant- és nyugdíj-egylet aradi fiókjának majálisa (Csalai erdő.)

Május 26. Az aradi és csanádi egyesült vasutak közgyűlése délelőtt 11 órakor.

KOZGAZDASAG ES KOZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 29.

Délitőzsde. Buzakinálát jó, a vételkudv gyöngye. Bágyadt irányzat mellett 30,000 métermázsa került forgalomba, 2 1/2—5 fillérrel olcsóbb áron. Egyéb gabonaművekben csekélyebb forgalom. Időjárás szép.

Zárul 12 órakor:

Buza májusra	7.60—7.61
Buza októberre	7.74—7.75
Rozs áprilisra	—
Zab áprilisra	6.72—6.73
Zab októberre	5.58—5.60
Tengeri májusra	5.28—5.30
Tengeri júliusra	5.36—5.38
Repce augusztusra	13.50—13.60

Zárul 5 órakor:

Buza májusra	7.50—7.58
Buza októberre	7.73—7.74
Rozs áprilisra	—
Zab áprilisra	6.72—6.73
Zab októberre	5.58—5.60
Tengeri májusra	5.28—5.29
Tengeri júliusra	5.36—5.37
Repce augusztusra	13.50—13.60

Zárul 5 órakor:

Oszták hitelrészvény	684.50
Magyar hitelrészvény	689.—
Leszámitolóbank részvény	444.—
Ríma-Murányi vasmű részvény	500.50
Oszták-magyar államvasúti részvény	683.75
Közuti vasut	576.50
Városi villamos vasut részvény	303.—

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1900. évi október hó 1-től.)

ARADROL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 3.56	Személyvonat d. u. 3.55
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 8.46
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborszlóról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborszlónig délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.30	Gyorsvonat délután 4.06
Radnáról este 6.35	Személyvonat este 8.57
Gyorsvonat este —	Gyorsvonat délelőtt 9.23
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.20	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.56
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 6.45	Személyvonat reggel 8.53
Személyvonat d. u. 4.25	Vegyesvonat este 6.50
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Borosbeszről szv. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Borosbeszről szv. du. 5.20	Személyvonat este 7.—

Városi színház.

Bérletiszünet.

Páratlan.

Kedden, 1901. évi április hó 30 án

A velencei kalmár.

Színmű 4 felvonásban. Írta: Shakespeare. Fordította: Ács Zsigmond.

S Z E M É L Y E K:

Velencei doge	Bács Károly.	Thubal	Bánáthy Ede.
Antonio	Palágyi L.	Lancelot	Szadai F.
Bassanio	Szöke S.	Oreg Gobbo	Mezei Péter.
Gratiano	László Gy.	Portia	Angyal Ilka.
Lorenzo	Nemes S.	Nerissa	Tomcsányi R.
Shylock, zsidó	Ujházi Ede.	Jessica	Komlóssy I.

Közdete 7 óra fél órakor.

C S A R N O K.

A jubileum elmarad.

Írta: Sas Ede.

(Folytatás.)

II.

Ime azonban Tóth Benjámint urnak tapasztalnia kellett, hogy a szerencse, akárcsak a szerencsétlenség, társaságszerető lény: nem jár egyedül. Felesége, a kinek ifjú szépségéből semmit sem hagytak meg a piaci fokák, a kapzsi pékek és mézárások, a kik mind az ő konyhapénze ellen esküdtek össze: ragyogó arccal fogadta. És alighogy a férj elmondta a postahivatalban készülő diadalünnep híret: az asszony győztesen vágta ki a maga tromfját: — Nekem is van ám egy jó ujságom, öregem!

— Micsoda? Talán téged is megjubilál a nőegylet? — tréfálkozott Tóth ur; pedig Tóth ur nem igen szokott tréfálkozni, legföljebb a hónap elseje és tizedike között...

Az asszony arca igen komolyra, és ünnepiesre változott:

— Ne tréfálj, Béni, mikor a leányod jövőjéről van szó. Katona ur irt; megkérte a Teréz kezét...

— Igazán irt? Igazán megkérte? Mutasd a levelet. Hadd olvassam az a levelet?

És ketten, együtt, mohón, boldogan elolvasták a levelet, melyben bizonyos Katona Vilmos ur annak rendje és módja szerint előadja, hogy őt a Gondviselés immár abba a helyzetbe juttatta, hogy egy szerény igényű hölgyet tisztességesen eltarthat. Ő Egerszeg város számtisztje és évi nyolcszáz forint fizetése van, a legszebb kilátással az előmenetelre, egész az ezerkét-száz forintig. Ha tehát a szülőknök és a kisasszonynak nincs ellene kifogása, engedjék meg neki, hogy jövő vasárnap tiszteletét tehesse, — de írják meg ezt jó előre, mert szabadságot kell kérnie a nagyságos polgármester urtól...

— Látod, — mondta Tóthné diadaltól tündöklő arccal az urának, — látod, hogy milyen jó volt, hogy engedtem a Nina néni meghívásának és elküldtem hozzá a leányunkat Boglára? — Hogy ellenezted te ezt a dolgot, hogy nincs neked pénzed erre a kirándulásra... Ugyebár, jó, hogy nem tágitottam, hogy meg kell hoznunk ezt az áldozatot? Az a két hét megalapította a szegény Teréz szerencsését... Hiszen ebben a hitvány fészekben nem akadt neki senkije...

Tóth elismerte, hogy az anyai szív csodás profétái ihlete nyilatkozott meg a felesége szevaiban, a mikor a balatonparti kirándulás mellett kardoskodott. S mind a ketten megegyeztek abban, hogy Terézt nagy szerencse érte a számtiszt ur megtisztelő ajánlata folytán. Igaz ugyan, hogy ők is gondoskodtak a leányuk jövőjéről. Tudván, hogy hozományt nem adhatnak vele s ilyenformán a szegény leányt nem igen fogják nőül venni: kitanították szépen az apja mesterségére. Teréz immár posta- és távirat-kiadó és becsületesen megkeresi a kenyerét, ha édes apja és anyja magára hagyják is a világon... O, de azért sokkal jobban van ez így, hogy egy olyan erős kézre bízhatják a sorsát, mint a miud Egerszeg város derék, szépreményű számtisztjének a keze.

— Hol van Teréz? Tudja már a nagy ujságot? — kérdezte türelmetlenül az apa.

— Ha tudja-e? Éppen azért szaladt át a szomszédba, a barátnőjéhez. Nem állhatta meg, hogy el ne dicsekedjek a menyasszonyságával . . .

S Teréz csakhamar haza is ment. Csinos leány volt: sötét buzavirág a szeme és világoszóke a haja. Máskor meglátszott rajta, hogy már nuszonháromszendős volt, mert huszéves koruk után a leányok olyan gyorsan vénülnek, mint a májusi rózsza, melyet megcsip az elkésett fagy. De most az öröm! Már-már a lemondás sötétsége borult a lelkére, a mikor diadalmas fényben ragyogott föl előtte a megváltás napja. Mert olyan szép a nőemancipáció diadala, mely a férjhezmenésen kívül is megnyitja a nők előtt a megélhetés útját! De ugy szorong, úgy vergődik a szegény postáskisasszonyok szivecskéje az aranyzsínóros munka-zubbony alatt. A posta-rekesz börtönéből kiszállanak a leányálmok és keresik a világban őt, a ki megszabadítja őket kintzö börtönükből!

— Ó, milyen boldog vagyok édes apám, édes anyám! — kiáltja Tóth Terézia és ujjongva esügg hol az apja, hol az anyja nyankában . . .

és a fényes ünnepnapot megkoronázza a nagyszerű ebéd: mert a jó hír öröme Tóthné asszony peccenyét is hozatott, pedig marhahusból való volt a leves és az ő asztalukon marhahus és peccenye nem szokott szerepelni egyszerre. A másik jó hír, a jubileum, pedig arra

indítja Tóth urat, hogy bort is hozasson a peccenyéhez. És Tóth Benjámín ur tréfálkozik egész ebéd alatt, pedig a hónap utója felé vagyunk és Tóth ur — ismétlem, — nem igen szokott tréfálkozni, legfőlegb elseje és tizedike között.

Mert a derék postatisztet nem kényeztette ám el a sors; s mikor egy mosolya feléje villant: hajlandó volt azt hinni, hogy a Sors ő felsége fölöttébb igazságos és jóságos géniusz . . .

(Folytatása következik.)

IDEGENEK ARADON.

— Április 29. —

Fehér Kereszt szálloda. Rieger Emil tábornok Temesvár. — Mirka Emil főhadnagy Temesvár. — Bodrogine I. birtokosné Budapest. — Singer Jenő utazó Budapest. — Steiner Armin utazó Bécs. — Schulz Ignác utazó Budapest. — Csernyi József utazó Triest. — Berger Gyula utazó Budapest. — Neuberger Miksa utazó Budapest. — Neuberger Gyula utazó Budapest. — Spitzer József utazó Bécs. — Gutfreund Henrik utazó Budapest. — Fink Tódor kereskedő Temesvár. — Benedek Farkas utazó Budapest. — Hint Jakab utazó Bécs. — Kempfner Béla utazó Temesvár. — Pollák Gyula utazó Budapest. — Deutschmann Sándor utazó Budapest. — Böhm Sándor utazó Budapest. — Stei-

ner Ferenc kereskedő Déva. — Beinhaker I. utazó Bécs. — Frankl Ernest utazó Budapest. — Lex Sándor utazó Bécs. — Rothstein Mór utazó Bécs. — **Központi Szálloda.** Hieronymi Károly orsz. képviselő Budapest. — Schöller Ricárd bankár Bécs. — Aldhonsó de Huze nagyiparos Bécs. — Adamovich Sándor birtokos Ujvidék. — Deutsch Aurél kereskedő Bécs. — Szalay József birtokos Csaba. — Winkler Mihály kereskedő Szeged. — Steiner Lajos kereskedő Lugos. — Steinberger Dezső kereskedő Lugos. — Springer Imre utazó Budapest. — Lusztig Károly utazó Brassó. — Cametzer Károly hivatalnok Budapest

NYILTTÉR.*

Péterffy Antal,

ügyvéd. 611

I R O D Á J A

f. é. május hó 1-től

Széchenyi-utca 7. szám alatt,

Faragó-féle házban, található fel.

Répamag,
Lóheremag
Csemeték,
Pekingi kacsák,
Magyar
bikák

298

kaphatók:

gróf Teleki Arvéd ur
drassói uradalmában
u. p. Koncza.
Páris: Grand Prix.

A női szépség emelésére, tökéletesítésére s fenntartására a legkifinomott, teljesen ártalmatlan, vegy-tiszta és zsírmentes készítmény a

Margit-Créme.

Rövid idő alatt szüntet szepőt, májfoltot, pattanást, bőrráktát (mitessz) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ránczokat és himléhelyeket, még koros egyéneknek is nébájós arczszínt kölcsönöz.

Hamisításoktól óvakodjunk. Vannak értéktelen utánzatok és hamisítások, melyek a lehetőségig hasonló alakban, kiállításban és árban kerülnek forgalomba, sőt a használati utasítás és hirdetési szöveg is az enyémnek másolata. Az ilyen utánzatoktól tessék óvakodni és csakis oly készítményeket elfogadni, melyek czimeres védjeggyel vannak lezárva. — Készítményeim a németország m. kir. kereskedelmi miniszterium által 4960. sz., valamint az osztrák kereskedelmi miniszterium által 41.104. sz. védjeggyel láttattak el. Legkiválóbb orvosi tekintélyek által ajánlatnak. Felelőseget csakis az én általam forgalomba hozott készítményekért vállalok.

A Margit Crème, miként az országos m. kir. chemial intézet és központi vegykísérleti állomás vizsgálatai bizonyították, higgyant, ólmot nem tartalmaz, tehát egy teljesen ártalmatlan vegykészítmény. — ára 50 kr., nagy l frt, szappan 35 kr., puder 60 kr., arczvíz 50 kr., fogszappan 50 krajczár.

Üres tégelyek vissza nem vétetnek, sem meg nem tölletnek.

Gutori Földes Kelemen

gyógyszertára és vegyészeti laboratoriuma Aradon.

Hamisításoktól óvakodjunk, csakis törvényes védjeggyel ellátott dobozok valódiak

Kapható minden gyógyszerertárban és illatszerekkereskedésben.

Kiadó lakás.

Egy 3 szobás lakás,

közel a főtérhez

május 1-jétől

kiadó. 464

Bővebbet Csernovits Péter-utca 27.

Magy. kir. államv. üzletvezetőség Arad.

10580. szám.

Hirdetmény.

Ezennel közhiré teszszük, hogy folyó évi május hó 1-től kezdve: a Temesvár—lippa—radnai helyi érdekű vasuton fekvő: Simon-tanya-Fibis megálló rakodóhely Fibis nevet fog viselni.

Arad, 1901. évi április hóban.

Üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

I. Osztály.

VIII. Sorsjáték.

Osztálysorsjegyek

a VIII. sorsjáték 1. osztályára már kaphatók.

Huzás 1901. május hó 22. és 23-án.

Főnyeremény 60,000 korona.

1/8 drb vétel sorsjegy 1.50 kor.

1/4 drb vétel sorsjegy 3.— kor.

1/2 drb vétel sorsjegy 6.— korona.

1/1 drb vétel sorsjegy 12.— korona.

Telefon 100. sz.

272

AZ ARADI IPAR- ÉS NÉPBANK

penzváltó-üzlete

ARAD, „Fehér Kereszt” szálloda épület.

Sorsjegyek a következő alélárusítóknál is beszerezhetők: Hammerschlag Lipót Andrassy-tér; Hegyesi Ferencz Templom-utca, Aradi takaré- és segélyegylet mint szövetkezet Petőfi-utca, Rothstein Mór Szabadság-tér, Husserl M. Atzél Péter-utca.

Alapított 1845.

Szabott árak!

Férfi-, fiu- és
 gyermekruha telepe
 tisztelettel ajánlja elősmert
 legjobb minőségű áruit.
 Nagy választék
 bel- és külföldi
 gyapju-szövetekből.

NEUMANN.

Szabott árak!

Mérték szerinti megrendelések BUDAPESTEN saját műhelyeimben kifogástalan kivitelben készíttetnek. 134

Telefon 457.

Alapított 1845.

Telefon 457.

Rendeléseket elfogad az előnyösen ismert Lázár Gyula fűszerkereskedő cég.

Városi és megyei telefon 248.

Szakszerű baromfi-hizlalda Aradon, Demeter-utca 109/a sz.

Van szerencsém Arad város és vidéke n. é. közönségének szives tudomására hozni, hogy szakszerűen berendezett, tejkeverékkel hizlalt

baromfi hizlaldát

baromfi tenyészdével összekötve létesítettem.

A baromfiakat élve, vagy ölve, tisztítva, súly szerint a napnak bármely órájában a fogyasztó közönség kényelmére díjtalanul házhoz szállítom.

Tekintettel azon körülményre, hogy nagyrészt saját tenyészdémben termelt baromfiakat hozom forgalomba, úgy az állatok egészségeért szavatosságot vállalok. Ezt annál inkább tehetem, mert telepem az erre hivatott törvényes orvosi ellenőrzés alatt áll.

Célom, hogy mérsékelt árain és pontos kiszolgálás által a fogyasztó közönséget minden tekintetben kielégítsem.

Amidőn még kérem a nagyérdemű vevő közönség szives jóindulatu pártfogását, vagyok kiváló tisztelettel

Müller József.

Lakás: Kápolna-utca 28. szám.

Rendeléseket elfogad az előnyösen ismert Lázár Gyula fűszerkereskedő cég.

MEGYEI ÉS VÁROSI TELEFON 248. SZÁM.

Naponta friss fajtojás.

Üzlet-áthelyezés!

Márkus Lajos

Iérl-dívat, csipő és kalap-raktára

folyó évi május hó 1-én
Aradon, az Andrássy-tér 15. sz. a. Hermann-féle házba
átköltözködik 280

és ott az Aradi Louvre czim alatt folytatva lesz.
A most még Andrássy-tér 17. sz. a. lévő nagy áruraktár a n. é. közönségnek alkalmat nyújt igen jutányos bevásárlásra, mire a vevő közönség figyelmét tisztelettel felhívjuk.

Veszek Zálogcédulákat!!

Ékszerárnyak
Arany-, Ezüstneműek, Gyémánt és Brillánsok a legjutányosabb árban kaphatók!

DEUTSCH IZIDOR

Órás és ékszerésznél
ARAD, Templom-utca, Minorita-palota.

Ugyanott
vörst arany, ezüst, drágakövek, bármilyen ékszerárnyak, a legmagasabb árban megtehetőnek vagy új tárgyakra átcsereleltetnek.

Veszek Zálogcédulákat!!

Keresek egy 14 markos lónak való egy fogatu csinos és könnyű kocsit.

Ajánlatokat kérek a kiadó-hivatalba f. év május 3-ig.

Arad sz. kir. város közp. választmányától.

15-1901. k. p. v. szám.

Hirdetés.

Arad sz. kir. város központi választmánya ezennel közhírré teszi, hogy az aradvárosi választó kerületben az országgyűlési képviselő választóknak a folyó évben kiigazított, és az 1902-ik évben érvényesül birandó ideiglenes névjegyzéke, az újból felvetek és a kihagyottak névjegyzékével együtt 1901. évi május hó 5-ik napjától kezdve 25-éig bezárólag a városház tanácsstermében közszemlére kitétetik.

Az ideiglenes névjegyzékek kiigazítása iránt írásban benyújtandó kérvények folyó évi május 5-től 15-éig, az ezekre tett észrevételek pedig május 16-tól 25-ig Arad sz. kir. város polgármesteri hivatalában fogadtatnak el.

Aradon, 1901. évi április hó 20.

Salacz Gyula,
kir. tanácsos,
közp. választ. elnök.

Arad és vidéke legnagyobb kizárólagos
női felöltők
árúháza.

Dus választék

női-ruhák (Homspans) divatos szabás
30 koronától feljebb.

Selyem-blousok és Joupponok
legujabb kivitelben.

Jutányos árak! Alapított 1875. Telefon 238.

STERNA.

Arad.

Csak egy nap.

Hétfőn, május 6.

BARNUM & BAILEY. A VILÁG LEGNAGYOBB LÁTVÁNYOSSÁGA.

Óriási amerikai mulatóhely,

50 év óta Amerika büszkesége,

jelenleg a Continensen körutazást tesz.

67 óriási, saját külön e célra épített vasuti kocsiával, mely 4 teljes vonatot képez. A teljes „Ensemble“ 12 hatalmas sátorpavilonban lesz kiállítva, melyeknek legnagyobbika körülbelül 12.000 kényelmes ülőhelyet foglal magában.

Naponta 2 előadás, délután 2 és este 1/2 8 órakor. A megnyitás 1/2 órával az előadás előtt történik, hogy a nagy közönségnek alkalmá legyen az élő csodaembereket, a három elefánt csordát és a kettős állatseregletet megtekinteni.

70 gyönyörű lónak egy „Manége“-ben való elővezetése. 400 kitüntetett lónak kiállítása. 3 csorda legkitünőbb idomított elefántnak, 3 porondon egyidőben való elővezetése. 20 nemzetközi némajátékos bohóc.

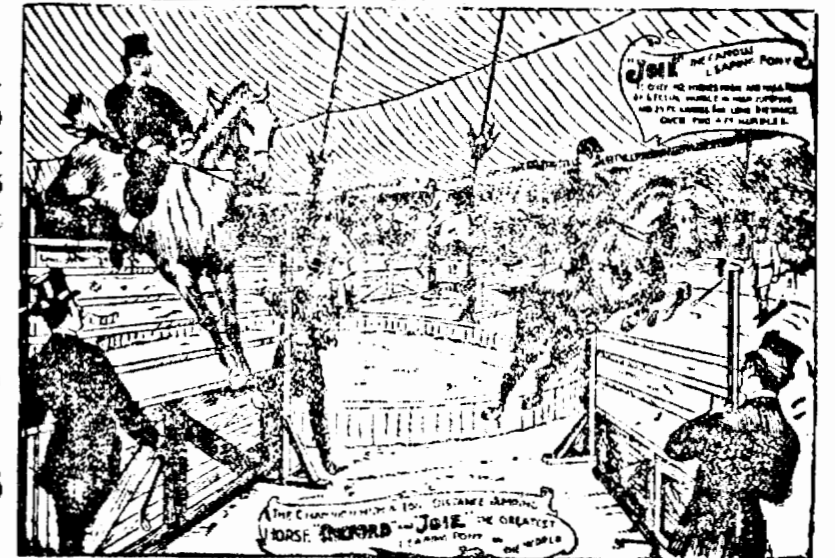
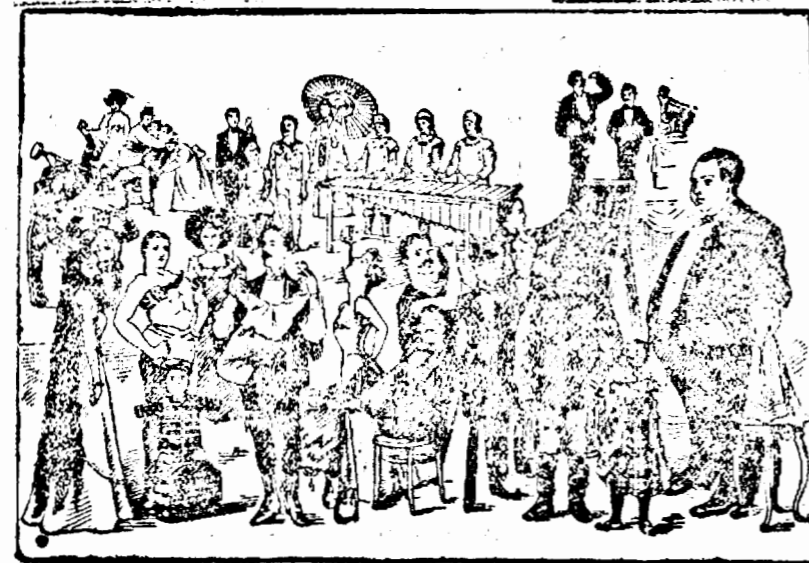
Egy igazi világkiállítás modern látnivalókkal. Czirkusz. Hippodrom. Állatsereglet. Idomított állatok kiállítása.

1000 férfi, asszony s ló.

Törpék, tetováltak, kard nyelők, egy hölgy hosszú hajjal s teljes körszakállal, egy kutyafejű gyermek, kéz nélküli emberek, jonglörök. 1000 eredeti különös dolog és csodálatra méltó előadások. Egy majdnem vég nélküli sorozata a legújabb produkezióknak, merész, félelmet megvető mutatványok, melyek eddig sehol sem voltak láthatók s melyek most legelőször lesznek a közönségnek bemutatva.

Helyárak az ülések fekvése szerint:

Belépés ülő-helyel 1 kor. 20 fill. és 2 kor. 50 fill., zártszék 4 kor., fentartott-hely 5 kor., páholy-szék 6 korona.

A helyek mind számozva vannak az 1 kor. 20 fill. és 2 kor. 50 fill. helyek kivételével. A jegyek megnyitáskor a bejáronál kaphatók. 10 éven aluli gyermekek az összes helyeken kivéve az 1 kor. 20 fill. helyet a felét fizetik, elővétel csakis az 5 és 6 kor. helyre, az előadás napján.

Jegyek válthatók: ifj. Klein Mór könyvkereskedésében (Fehér Kereszt-szálloda épületében.)

Egy belépő-jegy az összes hirdetett látnivalóhoz és egy ülő-helyre érvényes.

265

Az előadások Temesváron május 4. és 5-én, Békés-Csabán május 7-én tartatnak meg.

Figyelmeztetés! Óvakodjunk hamis hirdetésektől! Barnum és Bailey hivatalos vezetője vagy csodák könyve és az előadások műsorának első fedéllapján Barnum és Bailey urak arcképei láthatók. Mindkettő a hivatalos látkepes levelezőlapokkal együtt a sátrak belsejében kapható. Minden más ily hirdetés nem hivatalos és így nem pontos. Csakia valódi hirdetményeket vegyünk.

Számtalan, összehasonlíthatatlan és utánozhatatlan, vakmerő, félelmet nem ismerő mutatvány. A fellépő művészeknek mindegyike mester a maga szakmájában. Minden művész egy csillag. Az arénában bemutatott mutatványok mindegyike egy-egy meglepetést képez. Minden valóban egészen új, tökéletes és eddig még sohasem lett bemutatva.

Emberi elme által elgondolható leghatalmasabb és legnagyobb látványosság. 3 nagy lovas mutatvány bemutatására szolgáló „Manége“-ban, 2 hatalmas szinpaddal és egy majdnem mérhetetlen hosszúságu futó pályával, 3 óriási terjedelmű légtornászati térséggel.

Egy egész állatsereglet, idomított vadállatokkal.

Mindenféle fajtájú versenyfuttatás, erőművészeti mutatványok, légművészet, a földön és levegőben való tornaművészet bemutatása és új meglepetések.

A bajnokok erejének megfeszítő igyekezete az ügyesség által elért recordok megdöntésére.